

645 / 2
1985

საქართველოს ბიბლიოთეკა

ISSN 0321-1509

12
1985

მინვალაისი

დ. იაკობაშვილის ფოტო

„საქართველოს ხალი“

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის სოცელოგიური საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და მხატვრულ-ლიტერატურული ფურცელი.

«საქართველოს ხალი»

Ежемесячный общественно-политический и художественно-литературный журнал ЦК КП Грузии.

საქმიანობის მრავალფეროვანი ფორმები. უფრო ფართოდ გამოიყენება ქალების სურვილისამებრ მუშაობის „სრიალა გრაფიკი“, არასრული სამუშაო დღე წარმოუდგენელია, რომელიმე ქალს, მშრომელს, დედას არ ახარებდეს ეს პერსპექტივები!

და მე მაგონდება ნანახი: ჯერ კიდევ მოუწესრიგებელი შრომის უბნები — ქალის ჯანმრთელობისათვის, მისი შვილიერობისათვის მავნე. ჭუჭყიანი, უვენტილა ციო თუ მეტად ხმაურიანი საამქროები; აბრუშუმის პარკის ხელით დამუშავება — ძაფის ამოღება; მექარხლეების მძიმე, ხელით შრომა და სხვა...

მაგონდება, რედაქციაში დახმარებისათვის მოსული ოთხი, ხუთი და ზოგჯერ მეტწვილიანი დედები. ანდა ახალდაქორწინებულნი, ამა თუ იმ ინსტანციაში გულგრილობისა და ფორმალისშის კედლებს რომ აწყდებიან ხო-

ლმე. თუმცა მათი ხელშეწყობა ყოველი ხელმძღვანელის უპირველესი ამოცანა უნდა იყოს — ისიც რესპუბლიკის სადღეისო დემოგრაფიულ ვითარებაში.

„იქნებ, ქალაქის ყოველ ახალაშენებულ სახლში თუ სამი არა, ორი ბინა მათც მრავალშვილიანი ან ახალდაქორწინებულებს დაეთმოთ? — ნატრობს ჩვენი ერთ-ერთი სტუმარი, ხუთ წვილიანი დედა — პარტიის პროგრამის პროექტში ხომ ნათქვამია... — რწმენით და სძენის ის და რწმენითვე გაპურებს ხალინდელ დღეს — ახალ, 1988 წელს, სახალხო მეურნეობის ატმოსფეროს XVII ხუთწლედს. XXVII პარტურბობას, რომელმაც უნდა დაამტკიცოს ხვალინდელი მშვიდობიანი ცხოვრებისა და კეთილი აღმშენებლობის ახალი, ლენინური პროგრამა.

მარტა ბარბაქაძე

ინილავან, სნავლოვან, იონიავან საყრილოვო დოკუმენტების პარკეტაჟი

დიდი იმედი

ბედნიერი ვარ, რომ ვმონაწილეობდი სკკ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის მუშაობაში, რომელმაც პარტიის პროგრამის ახალი რედაქციის პროექტი განიხილა და მოიწონა.

პლენუმის მონაწილეთა მიერ განსაკუთრებული ყურადღებით იქნა მოსმენილი აშხ. მ. ს. გორბაჩოვის მოხსენება, რომელმაც ნათლად გამოიკეთა ჩვენი პარტიის და შოკრობის ზრუნვა მშრომელთა კეთილდღეობისათვის, ქვეყნად საყოველთაო მშვიდობისათვის.

„ქვეყნის სოციალურ ეკონომიკური განვითარების დაქარბება უნდა უზრუნველყოს საბჭოთა აღმავლების მატერიალურად და სულიერად მდიდარი, სოციალურად დინამიური ცხოვრება მშვიდობის პირობებში“. აშხ. მ. გორბაჩოვის ეს სიტყვები, რომლებიც პარტიისა და საბჭოთა მოაჯრობის ძირითადი ინტერესებია გამოხატული, სიამაყით ავსებს და ახალი შრომითი მღწეობისათვის ააფრთხილებს მშრომელ ადამიანს.

პარტია ჩვენს წინაშე აყენებს განსაკუთრებულ მოთხოვნებს. ყურადღების ცენტრში უნდა მოექცეს ისეთი საკითხები, როგორცაა მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარება, მოჭირნეობის რეიზის გაძლიერება, მუშაობის ყველა უბანზე ორგანიზებულიობისა და დისციპლინის განტკიცება. პარტიის პროგრამის ახალ რედაქციაში დიდი ყურადღება იქცევა უველა მშრომლის, უველა შრომითი კლექტივისა და ორგანიზაციის ყოველდღიურ, აქტიურ, დინტერესებულ მონაწილეობას სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ცხოვრების საკითხთა გადაწყვეტაში, უპირველეს ყოვლისა კი, მათ კონკრეტულ როლს გვეწმის სახალხო მეურნეობის განვითარების კავშით გათვალისწინებულ ამოცანების გადაჭრაში.

პარტიის მიერ შრომითი კლექტივის წინაშე დაყენებული ასეთი დიდი ამოცანების გადასაწყვეტად დიარაზუნენ თბილისის მაუდ-კომპოლის კომბინატის მშრომლები.

კომბინატის კლექტივმა მომდინარე წლის 9 თვეში საერთო პროდუქციის გამოშვების გეგმა 100,4 პროცენტით შესრულა. გვემსწვიოთ 377 ათასი მანეთის პროდუქცია მისი ცვაქვეანას. ჩვენთან შრომის ნაყოფიერების გაზრდის გეგმა ერთ მომუშავეზე 106,1 პროცენტს შეადგენს. ნედლეულის ეკონომიანტონა და 100 კგ შეადგინა. პირადად ჩვენმა ბრიგადამ XI ხუთწლედის დავალებანი 1985 წლის ივნისის თვეში შესრულა. კარგახანია მე-12 ხუთწლედის ანგარიში შრომობს აგრეთვე მრთველთა ბრიგადა რ. ორჯონიძის ხელმძღვანელობით.

მაგრამ აქვე სინანულით უნდა აღვნიშნოთ, რომ გვემსწვიოთ, როცა საბჭოთა ხალხი სკკ XXVII უროლობის დიბუქულდ მუხედრის შრომით გატყე დგას, როცა ასეთი ინტერესით ეცნობა სკკ პროგრამის ახალი რედაქციისა და სკკ წესდების პროექტებს, — ჩვენი შრომითი კლექტივი ვერ აღმოჩნდა დღევანდელი მოწოდების სიმაღლეზე.

მეპერს მომავალში

არა მგონია, მოიძებნოს ჩვენს ქვეყანაში ადამიანი, რომელიც სკკპ პროგრამის ახალი რედაქციის პრედიქცია და - სკკპ წესდების პრედიქცია (შეზოგადებული ცვლილებების თურთ) გულდასმით გაცნობისას თავის თავს არ შეიტყობის, რით ვხვდებით სკკპ XXVII და საქართველოს კომპარტიის XXVII ყრილობებს, რა შემთხვევაში გააკეთო ჩვენი ქვეყნის შეზღოვანი ძლიერებისა და აუვაკევიზი-საბოტაჟი?

ეს ორი პარტიული დოკუმენტი მიზნად ისახავს მშრომელი ადამიანების იმ უწოდებულ ნათელი იდეალებისა და მისწრაფებების განხორციელებას, რომლებზეც საუბრეების მაქსიმალურ წარმომადგენელ კაცობრიობის სა-უცხოესო ორბიზმადებელია.

ეს დოკუმენტები ერთნაირად ხაინტაერ-სა პარტიის წევრისა და უპარტიოსათვის, უკვლა იმისათვის, ვისაც აღდევებს ჩვენი საზოგადოების ზედიზედ დღე, ვინც მა-რთადა და პატროსანი ბელოთ უნდა აუფ-ნის კაცობრიობის გაზაფხული.

შე ერთი იმთავადანი ვარ, ვინც თავისი ცხოვრება ხსოვს მერისადა სამშობლოს საკეთილდღეო შრომის მიუძღვნა და ამ შრომის შარავნიდებით ცხოვრების დიდ გზაზე გამოვიდა.

დაუფიქრავია ჩემთვის ის დღეები, როცა ახალდდა მწყემსმა გაუძღვია შევალ-ნის რაიონის პიპილეთის მეტსოველობის საბჭოთა მეურნეობის ფერმის კარბე და შეიქმედებოთ შრომის სინაურდს ვეზა-რე.

ჩემს თვალწინ გაიზარდა და მოლონიერ-და 1976 წელს ცეონოპერად სუსტი ექვსი

კოლმეურნეობის ზაზაზე შექმნილი მეტსო-ველობის საბჭოთა მეურნეობა. პირველ წლებში მისი ფულადი შემოსავალი არ აღე-მატებოდა 300 ათას მანეთს, ზარალმა კი 461 ათას მანეთს მიაღწია.

შეზღოვანი მეურნეობის პარტიული, სა-მეურნეო, პროფკავშირული, კოკავკეზიული მუშაობის გაკეთებებით, მექანაზიციის და-წერგებით, სოციალისტური საუბურების და-ცვის, მოშორებისა და უპარტიოსობის რეივის გაძლიერებით და, რა თქმა უნდა, მეურნეობის მშრომელთა მონდობითა და თავადლებით მეურნეობის ცეონოპია აღ-მაჯობის გზას დაადგა — 1984 წელს ფულ-ადი შემოსავალმა 900 ათას მანეთს და-დაჯობა. მეურნეობამ 100 ათას მანეთის მოგებით ადამთვრა სამეურნეო წელი.

ეს მაგალითი აქ შემოხვევით არ მოვიტა-ვნი: სკკპ პროგრამის ახალი რედაქციის პრო-ექტში ზაზაგამბით არის აღნიშნული: „პარ-ტი და სახელისუფლო ანაქციების წარმატებით გადაწყვეტილება უპოვარებს ადამიანისებრი ფაქტორის როლის გაძლიერებას, სოცია-ლისტური საზოგადოება ეფუძვინანდა ვერ იფუნქციონირებს, თუ საზოგადოებრივი ცხოვრების უკვლა სფეროში არ მოაწვ-მანების შემოქმედებითი საქმიანობის განვი-თარების ახალ გზაზე.“

დაბ, სწორედ ადამიანისებრი ფაქტო-რის როლის გაძლიერებით დადგინა თავი ჩამორჩენას ჩვენმა მეურნეობამ და მონე-ნავე პოზიციებზე გავიდა. ამ მიმწვები-სათვის ბრძოლის ავანგარდში მუდამ იუ-ვნენ მეურნეობის კომუნისტები.

„პარტიულბა, — ნათქვამია პარტიის პროგრამის ახალი რედაქციის პრედიქცია — არავითარ პრედიქციას არ აღძვე, არამედ ნიშნავს უფრო მეტ საუბრისმგებლობას უ-კვედილი იმისათვის, რაც ქვეყანაში ეტოდება, კომუნისტური მშენებლობის და საზოგ-ადოებრივი პროგრამის ბედნიერებისათვის.“ რით ვხვდებით სკკპ XXVII და საქართვე-ლის კომპარტიის XXVII ყრილობებს?

პიპილეთის მეტსოველობის საბჭოთა მე-ურნეობის მშრომელბმა ფართოდ გაშალეს სოციალისტური შეჭირბეა დევიზი — „ოცდაშვიდედ ქრლიობას — ოცდაშვიდე დამკვეთლები დედავა“ და სამშობლოს და-მატებით მისცემენ 100 ტონა ზორქს, 105 ტონა რძეს, 1 ტონა ოაფლს, 8 ტონა მარ-ცხლებლს.

დღეი საქმეები გვილის. კიდევ უკეთ უნ-და ვიფთაო, რაა სწრფად წვაიდეო წინ სოფლის მეურნეობის ინტენსიფიკაციის კურსით. ასეთია პარტიის ცეონოპიური სტრატეგია.

ეს კი ნიშნავს, რომ უფრო დაზაზა, ფარ-თოდ მზარდობელი, გალაღებულ, აქმე-ბული და დაშვებულ იქნება საუფლის დაშლევს ჩვენი მაღალმთიანი სოფლები, დოღლითა და ბარკით მიდებარა — სო-ფლის მშრომელთა ოაქბით, რომლებიც მუდამ გრძნობენ პარტიისა და მთარობის მზრუნველობას და მზარდებრას.

რუსულან ნიკოლოზვილი,

ონის რაიონის პიპილეთის მეტსოვე-ლობის საბჭოთა მეურნეობის პარტი-ული კომიტეტის მდივანი.

კავშირის მასშტაბით შალისა და ნანტერად შალის ქსოვილობის რეალისაციის სირთულე-ებს ვერც კოლექტივმა და ვერც სამინისტ-როს ხელმძღვანელობამ დროულად აღლდე-ერ უნდა. ბოლოს სამი წლის განმავლობაში კომინანტო დავარკოვლი პრედიქციის ნაშთ-ამ მილონიანდ ავიდა, ამა მძიმე ფინანსუ-რი სინდრომის შეთავაზმა, რამაც თავისებუ-რი გაღწენა მოახდინა კომინანტის მშრომე-ლთა მორალურ-ფსიქოლოგიურ განწყობი-ლებასაც.

ამიტომ თუშუა დაგვიანებით, მაგამ ჩქარ-ე ტემპით დაიწყო პრედიქციის ასორტი-მენტის განახლება მომხმარებლის სულ უფ-რად მზარდი მოთხოვნილების გათვალისწი-ნებით. წლებულს განახლდა ქსოვილობის 60 პრედიქტი, წლის ბოლომდე უნდა მოხდეს ნოვლი ასორტიმენტის ცვლა. ეს პროცესი შემდეგში წლებისათვის სისტემატური რეზუ-ვის საგანი იქნება. პარალელურად დაიწყო

სერიალული ძვრები ზარისის სასამაღლებ-ლოდ, მაგამ ამ პროცესის შემდგომი სრულ-ყოფა ზოგირით უნაზრე ახალი თანამედროვე დანადგარებით სასწრაფოდ შეეცებას საჭი-როებს.

წინ მთავარი და გადაუდებელი საზრუნავი გვაქვს: მსუბუქი მრეწველობის სამინი-სტრომ თუ ვადაჭერელი ზომები არ მიიწ-ნაშობების გათვალისწინებით რეალური სა-წარმოო ნების ჩამოსაყალიბებლად მომ-ვალი წყლისა და მთლიანად ხუთწლიდის ქრლიობ, კომინანტი გამოუეულ მდღეობარო-ბაში აღმოჩნდება. ჩვენს კოლექტივს დიდე-მოსამზადებელი საშუაებით აქვს ჩასატარე-ბელი, რათა მომავალი წლიდან ახალი სანე-ურნეო სახეობა დაინერგოს და საწარმო-ბრიგადები სრულ სამეურნეო ანგარიშზე გადავიწვი. ასევე საჭიროა, შესამოსილს რე-ზერვშია ორგანიზება გაკვირდეს დახმარება კოლექტივული ბინამშენებლობისათვის

საჭირო ნაკეთის გამოსაყოფად ვაშლიგარ-ის და დიდე დღეობის ტერიტორიაზე.

აღი შეიქმნება სკკპ პროგრამის ახალ რედაქციას, რომელიც ითვალისწინებს ჩვენს, ქალბების შრომითი და საოცრაციო-ბრები პირობების გაუმჯობესებას, რაც უფო-ვლ მოწყუება სასეცეინტო-ტექნიკური პროგ-რების ინტენსიფიკაციისათვის.

მინდა ჩემი და ჩემი ბრიგადის წევრთა ხმა შეეუბოთ მთელი ჩვენი დიდე ქვეყნის ხალ-სების ხმას, ამოვადგეთ მათ მზარსი, ვიშუ-შათ უფრო გონიერულად, უფრო ენერგი-ულად, რათა რეალიზად იქნეს დასახულ დონისებება.

პერს ქაბაშვილი,

მაულ-კავშოლის კომინანტის, საბჭოთა სა-ქართველობის ქვეყნობა, საქართველობის სსრ-შოვალეების საბჭოს დეპუტატი, სკკპ ცენტრ-რალური საბრევიო კომისიის წევრი.

**სიკვდილი
დღეს
მკლავდება**

მელს, ხოლო 1986 წელს ეს რაოდენობა ორჯერ გაიზარდა.

სიახლისათვის, მოდური პროდუქციის სრულყოფისათვის ერთნაირი თავდადება იმპრეზია ძველი და ახალი თაობის სპეციალისტები, მათ შორის განსაკუთრებით გამოირჩევიან იუზა ზვიადაძე, თინა ვარდოსანიძე, ლავრენტი თოდუა, დავით კვანტბე, მურმან გვეჯშიძე, ნუნუ ხურციძე.

საბჭოთა კავშირის 89 რევიონსა და რესპუბლიკის 60 ბაზაში იგზავნება ქუთაისის მარკის ფეხსაცმელი. დღე ისე არ გავა, რომ კომბინატში რამდენიმე თონავს არ მოვიდეს სხვადასხვა ასორტიმენტის პროდუქციაზე. შორეული ტუნდრიდან ასეთი წერილი მიიღეს: «ვეხოვრობთ ეკოდურებს ჩრდილოეთში, ტელევიზიით არაერთხელ გეინახავს თქვენი ნახელავი სპორტული ფეხსაცმელი. ვთხოვთ გამოგვიგზავნოთ დიდი პარტია შესაძენად».

ასეთივე შინაარსის წერილები მოვიდა: მოსკოვიდან, ლენინგრადიდან, მინსკიდან, მურმანსკიდან და სხვა ქალებიდან.

კომბინატის პროდუქციის მოწოდებაზე ლაპარაკობს ის ფაქტი, რომ მის კოლექტივს წილად ხვდა საპატოო მისია — ახალგაზრდობისა და სტუდენტთა მოსკოვის მე-12 მსოფლიო ფესტივალისათვის დაემზადებინა 6000 წყვილი სპორტული ფეხსაცმელი.

კომბინატის კოლექტივმა თავი დაედო ადრინდელ ჩამორჩენას, რიტკოდ და დაშალა მაჩვენებლებით ასრულებს სახელმწიფო დავალებებს. შრომის ნაყოფიერება 11,1 პროცენტით გაიზარდა. მნიშვნელოვნად გადიდა პირველი ხარისხის პროდუქციის გამოშვება.

აღსანიშნავია, რომ კომბინატის პარტიულმა ორგანიზაციამ, რომელიც თავის რიგებში ითვლის 360 კომუნისტს, დიდი წვლილი შეიტანა გარდატეხის საქმეში.

კომბინატის პარტიული კომიტეტის მდივანს შოთაძემ ლეილა ალვაიძემ გვიამბო:

— ტყავფეხსაცმლის კომბინატის პარტიულმა კომიტეტმა სამურერო ხელშეწყობლობასთან და შესაბამის სამსახურებთან ერთად გარკვეული მუშაობა გასწია მიმდინარე ხუთწლიან პროდუქციის ხარისხისა და ასორტიმენტის გაუმჯობესებისათვის.

ამჟამად კომბინატის სამაქროებში უბნებსა და ბრიგადებში ორასამდე იდეოლოგიური დარგის მუშაკია, რომლებსაც საღვთისმშობლის თხოვნებიდან გამომდინარე ერთერთ სამაქროებში პროფკავშირის ხარისხის ამაღლებას ესხებათ. თავიანთი ქმედით პარტიული სიტყვით, მასობრივი ინფორმაციისა და პროპაგანდის საშუალებით ისინი საქმიან ატმოსფეროში ქმნიან პროდუქციის ხარისხის შემდგომი ამაღლებისათვის, მომხმარებლის უკუდა მიტოვების დაკმაყოფილებისათვის.

ქუთაისელმა მუშებსაცმელებმა ახალ წლებთან 1 მილიონი წყვილი მაღალხარისხის სპეციალ ფეხსაცმელი უნდა გადაეღონ პროდუქციის გამოშვება. ამის გარანტიას მათი თავდადება უნდა უზრუნველყოს.

მხატვარი კარლო შაჩუღია

საბჭოთა კავშირისა და ევროპის ქვეყნებში გამართულ ფოტოკონკურსებზე ზურაბ დათუაშვილს მრავალჯერ სჯდომია ოქროს და ვერცხლის მედლები. ზურაბი პროფესიით მეტყვევ ინჟინერია. თვლი აქვს დაზიანებული და მისეც ეწევა ფოტოურნალისტურ მოღვაწეობას. მეტედა იცით, როდის ჩაიჭრა ზურაბის თვალში შუბი? სამამულო ომის დროს, როცა ჯერ კიდევ ბავშვი იყო.

ცოლა ფეხებს იქნებს, ხელებით ფოფინობს, მოსვენრობს, დედას რაღაცას ეტრინება და პატარა თითებს ხან სახეზე უთათუნებს, ხანაც ჩამოწმობს თმას უჩრქნის. დედა ღიმილით დასცქერის საყვარელ პირმშოს და აულტობიანად ეუბნება: აღიძინე, შვილო, მოისვენე, ნუ შლი ფეხებს. აა, უსიმღეროდ არ იძინებ? კარგი, კარგი, დამევიდოე! დედად საამო ხბით „იანანა“ წამოიწყა.

შეორე ოთხშინი კი ბიჭები მამასთან საუბრობენ.
— მამა! — გალაურქონდა ზურაბი, — აქედან შორს არის საქართველო?

— შორს არის, შვილო, — თავზე ხელი გადაუკრა, — ძალიან შორს არის, ჩვენ ახლა ბლასტარაბიში ვართ. ჩვენი სამხედრო ნაწილი აქ დაბანაკდა. ამ ქალაქს რენას ეძახიან, ეს მდინარე, ჩვენას გვირდობს რომ მონათხურებას, დენაბას, დენაბის იქით მომიწიება.

— გუბინ ვიყავით დენაბიზე. გვემბო მთვინეა, მუშკლურებიც იმავეაგვანნი, ჩვენც გვაგვამკვს.

— მამა, თბილისში მალე წვალობ? — მოსულხმელად წამოიძახა ზურკომა.

— სო, მალე წვალობ... აი, ახლა ვინც ადრე დაიბინებინა, ის უფრო მალე წავა თბილისში... ძალიან მერქართვება ნაწილი. ზურკო, ასა შენ იგი, უკვე ათი წლისა გახდა. ბიჭი კი არა, ნამდვილი ვაჟაყვი ხარ, როცა აქ არა ვარ, ჩემი მავგობრასა შენ უნდა გაწირო... დედის მივებარე, ასა შენ იგი, შვილო, კაცურად გუქვინა იჯახს... დედოკო არ გააბრაზო, დიკოსაც გაუფრთხილდა... შენ კი, სამსჯედი, რასაც ზურკო გმტყვის, დაუკრებ.

— მამა ორივე ბიჭს მოვხვია, გადაკოცნა და მშუგობრივ ნაზივით კარგობასკენ გემუშრა. სამხედრო მითაღრათა სასტუმრებელი ოთახების ღია ფანჯრებში დენაბის აფორიაქებული დედონი ისმობდა.

შუაღამე გადასულიყო. 22 ივნისი თენდებოდა. უფროდ მტრედისფერ ცაზე გუგუნის გაიხსნა, მალე სახინელმა ბრუნუნმა გაეწურა არეშარე. დავეყოებულა ბიჭები კლდნახეშვებოთი წამოცვიდნენ. დედა შეშინებული მუცვარა შევიღებთან და ორივეს გადაგვინა.

— ნუ გეშინიათ, შვილებო, ეს ჭეშუქები-ლია, აღაბნა წვიმა მოვა, დაწყებო, დიბინთო.

დღვის ნათქავეშ დამშვიდებული ბიჭები ლეკოში ჩანენენ, მაგრამ შემინებულ, დაქუცბილ თვალებს ფანჯრებს ვერ აცილებდნენ. ის-ის იყო, დამშვიდნენ, რომ სახარელ ჭეშუქებილი ისევ განმეორდა. სახლმა ხაზარნი დაიწყო, აწყრილად ფანჯრის მიბინე, აფიჭებებმა მკვეთრი შუქით გაანახანა ოთახი. ბიჭებმა ვარჯთ რომ გაიხედეს, დაინახეს, რომ დენაბის ტალღები აჭირთებულყო. ის გვემბო გუბინ რომ ნახეს, ცეცხლი იბუგებოდა.

ფაშობილი ვერმანია ვერავლად დავსხა თასე ჩვენს ჭეყანაში.

მარაიამს მუხლი მოეკვებო, ხელები აუკანკალდა. მთელი სხეულით ცნახებოდა. რა ელნა ვერ მოეფიჭებინა. მის თვალწინ ფეოქტებოდა ვუმარტოი. ავეკრ კიდე ერთ სახლს დაეცა, სადღე არის ამათ სახლსად დაანჯრევს. ხალხი წვიელ-კივილით გაბრბოდა. მარაიამმა უცურად დაავლო ხელი პატარა ვიგოს, ვიგორე ხელი იტყობს დასტავდა და ეწრში გაგვარდა.

ბავშვები და დედები ქალაქიდან ვარბოუნენ. მათ მიუყვებოდა მარაიამი თავი-ნი შვილებით, ვუმბრალი შორიალდის ფეოქტებოდა და ზურაბი ხედავდა პატარნი აჭურსინელ ბავშვთა და დედათა მოვლელად ხელ-ფეცს.

— ნუ გეშინიათ, შვილებო, გადავმალავთ, გადავმალავთ! ოკ ღმერთო, მე მომკალი, ოლონ ეს ბავშვები გადამირჩინებს.

მოულოდნელად ცაზე ფაშობილების ხელი თვითმფრინავი გაიპირნდა. ისინი დაბლა ეშვებოდნენ, მინდორზე გაქმულად ბავშვებს და დედებს მიმდევდნენ. განწყვატული ტყვიების წვიმა დიდად მათ თავზე.

მარაიამ თბილისი ბავშვებით ღობის ძირ-ნი მიწას გაეკრა და როგორც დედა ჩიტო, ისე გადაეფარა მთელი ტანით სამივე პარტეს.

— ზურკო, შენი იმედი მეტეს, ხელი არ გაუშვა ძმას, გაიქციეთ, ჩქარა, მე უკ მომ. კლეს, შენ უნდა უპატრონო ბავშვებს.

დედის სიტყვებზე ზურკომ ტირილი შეწყვიტა.

მერე მარაიამ და მისი შვილები ერთ ფორანზე დასხდნენ. ზუადგზმა მათ სხვა ფორანზე ეტრებოდა. ბავშვებით, დედებთან და მოხიბვებით დატვირთულ ასამდე ფორანს ცხენები სადგურისაკენ მიპარებოდნენ.

ფაშობილმა სავაგებმა ფორანების მწკრივებს სახარელი გუგუნით გადაუქრულეს და ვუმბარებო ხეივანსავით დაავარეს. ვაგანჩრინელი ადამიანები ფორანებიდან გადმობრნენ და ახლადგაფრებულ ტყვის შეაფარეს თავი. მარაიამ ცნული ზღობა პატარა ვიგოს მიანახინებდა და მეორით ბიჭებს მიჰყავდა.

— დაწყებო, დაწყებო... — გაიძახა ძხილით. ყველა მიწას ვაკრავ, ისე ვაგვირენენ მიწას, რომ სუნებდაც კი შეტყოს. აქვე მოავნეს კაცისკვლევებმა, აფიჭებებმა ვუმბარებმა ხეები კი არა, მთელი დედამიწა პატარნი აიტყვა, ტყე ცეცხლის აღში გაეხვია.

მარაიამმა მკლავზე სთობო იგრბნა, ფრთხილად ვამბარბო ხელი მინივარ ბავშვს და... დარტყიანად, თითქოს ტინი ჭინჭანმა დაუცხესხა, თვალთ დაუბნელდა. დედის მკლავებზე პირველ დაწოლილ ვიგონას ბუჭებზე მოხეჭვროდა ვუმბარის ნამსხვრევი და ფილტვები დაუბნელდა.

დედამ ბავშვი მკლავებზე გამოთარუნა, იგი ვაიფურული თვალებით ზეცაში იტყობობოდა.

— ვაიმე, შვილო! — დამიძახა დედამ და გონებას დაავარა.

ზურაბი ტირილით მივარდა დედას, თვალდას ხსნილი თქირილით მოხიბვდა. ხელი მიიფარა და დედას ევედრებოდა, მტკიცე, მიმსჯელო. დედას ზურაბის ხმა არ ესმოდა, ის მაშინ სავყარელ ვიგონას დასტკრიოდა.

ხალხმა მარაიამი წამოაყენა, ჯერ კიდეც თბილი იყო პატარა ვიგონა და დედა მას ხელედან არ უშვებდა.

— მეც დედა ვარ! — მოესმა ამ დროს ვიღაც ხალხის ხმა. ამ ქალმა მარაიამ იქვე ახლოს, ხის ძირისაკენ დააბედა, ხელი მომკალი და უთბარა, მოიყვანა აქ შენი ღამაში ვიგო.

მარაიამი მორჩილად აედევნა.

— მოდე, მოდე... შეხედე, არ მოგწონს, ოქროსთბინი ბიჭია, ათი წლისა გუბინწინ და

მიხდა. მარაიამი დაუწერდა და ამ მოხდენილ თბითის ზეცდიან მოაღვინელ ღამას ფერას და უცურად შეტარა. ის ქალი მის თვალწინ მოულოდნელად დასატყობდა. მარაიამი და ატრედა და გულდას მკლავებზე მთელი ბიჭს გარდაცხე მიეტარა...

მათ უკან იდგნენ თავდახრილი დედები და ბავშვები. მიდევნიდნენ დადებული და უბედურებას მიმდევნი, მონიშნებთა ელოდნენ ამ ახლადგაფრებ ქალის შვილიან უკანსენული გამოთხოვების წუგისს.

ის ქალი მალე დამშვიდდა, ამაყად, მრისხანედ წამოიპარათა, ცრემლიანი თვალებით მიუბრუნდა მარაიამს:

— აი, ჩემი პეტრუხა... მოიყვანა შენი ვიგო, მკლავზე დაუწერდა, ფეოქრი ნუ გატყვს, პეტრუხა ძმასავით მოუვლის. ყოჩაღი ბიჭია, არავის არ დაჩაგვრინებს...

ატირებულ, თვალსისხლიან ზურკოსა და მთელს დატრეხულ სამღვს ქალბიო ფორანზე გახმდნენ, ისინი კი დედისკენ იწვიოდნენ.

— დედო... დედო...

ქალბები ძალით დატრეფებინეს პატარა ვიგოს ცხედარი მარაიამს და ფორანისკენ წაახლასეს.

დედაბავებმა ზურკოს სისხლიანი თვალი შეუშრულეს. ერთმა კიბის სახელე მოხიბო და თვალი შეუჭრა.

იმ დაბნე სიწყურად ჩამოდედა. დაქსნულ ბიჭებს უბინათ. ძაღლის ყუფამ გამოაღიძრა. როცა ზურკომ თავი წამოხრია, მის წინ ვრცელი მინდორი იყო გადაშლილი. ის ატრეღობოდა... ოფერა...

ზურკომ სინებულში გააჩრია, ვიღაც სამხედრო კაცი მოხიბდა პატარა ძაღლს, ეს მამა იყო, — ნიკოლოზი. მან ორივე ბავშვი ხელში აიტყვა, გულში ჩაიკრა და სახე დაეკოცნა. აკეთიბებულ მარაიამ კისრინდა აღარ სცილდებოდა ქმარს.

— სახლში ვიყავი, ხელშეზღუდული რბით სავსე ჭიჭიბი რომ დავინახე, გამოიქვიცი, ძაღლმა მაპოწინა თვეკნი თავი.

ნიკოლოზმა ვიგონას სიციფლი რომ გაიკო, უშუაღამე იტყვა ხელები და სამივეს გადაეფიხა. შენ იყო, მარაიამ, ბიჭები მაინც გადამირჩინო... ახლა კი მერქართვებო, და ნაწილით გაიქვი.

ვათინე, ფორანები ვრძელ ზოლად გადაიკომა ტრიულ მინდორზე. ფაშობილ მფრინავები ძირს დაეშვენენ, თითქოს მინდორის შეახეს თვლები და წინ გაქცეული ბავშვები და დედები გადასრისეს. მეს უხედავად, როგორ ცვიოდნენ ბავშვებისა და დედების თვით-მფრინავების ფრთხობთ მოკვეთილი თავები. საღვებში მოხეჭვად ათივედ ფორანსადა ჩაიღვია. მატარებლებმა მარაიამ და მისი შვილები არსტოლოზი ჩაიყვანა და მერე თბილისისკენ გამოამაგვარა.

— ჩამოკვეთი თბილისში დეიდასთან, მერე უკვე თბილი წვიფილი შამიდასთან, იმ თავი-ნადამ უკვე შეტყვის და აი, როგორც ხედავთ, აქვე 45 წელია, ვცოცხლობ. ასე ვინოია, ცალი თვალით ვარ დაბავებული, — იგრუნებს ზურაბი.

ოცნე

...მისი განხორციელება დაიწყო. მისი განხორციელება დაიწყო. მისი განხორციელება დაიწყო. მისი განხორციელება დაიწყო.

მისი შემოგარენი, ეზო, შორეული მუხრის ხელი ატყვია ყოველივეს. ეს მხინჯაურის ციტრუსების საბჭოთა მუხრისაა. აი, მისი დიასახლისიც, თურმე როგორც ყოფილა — ცოცხალი, ხალისიანი, თბილი, თითქოს

პირველად არ შედავით, მთელი ცხოვრება მის გვერდით გაიტარებიათ. ...ომი ორი წლის დამთავრებული იყო, მერი ახალად აგრონომის დიპლომით რომ მოვიდა მხინჯაურის საბჭოთა მუხრისაში. ჯერ რიგით აგრონომად მიიღეს ახალგაზრდა სპეციალისტი. სამი წელი იმუშავა მშობლიურ დაბაში, რომ მანვი-ლაურში გადაიყვანეს პირველი აგროგან-ყოფილების აგრონომად და კომკავშირულე-

ბის ხელმძღვანელობაც მიანდეს. აქაც არ გაანერეს დიდხანს ქალიშვილი და კახაბრის მუხრის დირექტორად დანიშნეს. იტურობაც აიყვანა ახალგაზრდა ქალმა. თ-ვისი ხელი დაატეო, ციტრუსოვანი ბაღებ-მაგ გული გადაუნსეს გამრეუ მუხრის-დოვლითთ აიგო ყოველი მუხის, თითო-ეული მშრომელის ოჯახი. ასობით მანეთ მოგება შეიტანეს იმ წლებში კახარელებმა სახელმწიფო ვულებში, ეს მამინ, როცა

მეურნეობას წამებრივად ითვლებოდა მანამდე, მერე, როდესაც მახინჯავთის საბჭოთა მეურნეობის დირექტორი დავით ტულეში გარდაიცვალა, მის ადგილზე გადაიყვანეს. უკვე 35 წელია დირექტორის პოსტზე ქალბატონი მერი.

უფრო მომძლავრდა მეურნეობა, გაიზარდა მისი შემოსავალიც. ამჟამად მას 156 ჰექტარი ფართობი უკავია, აქედან 96 ჰექტარი ციტრუსოვანა ბაღია. შარშანდელს მეურნეობამ 1.200 ტონამდე ციტრუსი მოკრიგა, შესრულდა ჩანს ხუროლიანი დავალება, ჩაბარდა 1.315 ტონა ფოთლიანი 1.000 ტონის ნაცვად. 102 პროცენტით შესრულდა ხურმის დამზადების დავალება, სახელმწიფოს მიყვდა 11,5 ტონა ბოსტნეული, მეურნეობის შემოსევებიდან საკუთარი ინიციატივით 3 ტონა ხორცი დაამზადეს.

შარშანდელმა თოვლმა ბრძოლა საბაზოლი მიყვინა მეურნეობას. დადიოდა ქალბატონი მერი და გული სიბრაღულით ეგუმებოდა, თავის ნამძვარს ასე გასაცემებლეს, ტრტებდამტკრულეს რომ შედგა. ხან ერთი ნარკავთან შექრებოდნენ, ხან მეორესთან, თითქმის ტვირი უნდა შეუქნებოქოთ. იცოდა გამომდინაშია მეურნეობა, რომ სწორედ ახლა უნდოდა შეეღა ხეებს, ნახო, საოუთი მოეღა. თავად აიღო სახსლავი ხელში, ავიღო. გამხმარ ტრტებს, ავრავდა... გახსებულზე საკუთარი სარგებლობა-საწერგევიან 3.800 თირი გამოირგეს, 3.500 ტონა ორჯანად სასუქით განაყოფრეს ნიადაგი, წამლობაც სახსინიანად, დროულად ჩაატრეს და... წელით გამოზარა ნარკავები, ნაყოფი დაიხსა, და იმდენი ვიჯავალახის შემდეგ, ისე იმარჯვებს მახინჯავრებლებმა, რომ 35% ტონაზე მეტი ციტრუსის მოკრევა აღთქვებს საბჭოთაში. გვემა კი 301 ტონას ითვალისწინებდა.

რა საკადრისა ჩამორჩენილებთან პაექრობა, და ახალდენილებს გამოიწვიეს სოციალისტურ შეჯიბრებანი.

კაცი სოლიდონა - ნათქვამია, ქალბატონი მერისაც თავისი ხალხით აქვს ბული მაგარი და უნოშარი. 55 კომუნისტები და 20 კომკავშირელი პატარა ძალა რიდიან. ერთჯანად შეურდუნან 8 სხვადასხვა ეროვნების შეილები, დირექტორს კი ერთი მიზნისაკენ მომართავს მათი ენერჯია. მარია ჩერხანოვა, შუშანა კვავილეთი, დარჯუან ბეგინიძე, გრიმა ოპანესიანი, დავით გვლამიძე, ალექსანდრა ლეონიძე - აი, მისი საიმედოდ დასაყრდენი, მეურნეობის სული და გული.

- კარგი სპეცილისტები მყავს, საექსპლუატაციო პრაქტიკობები, აგრონომები, - სიამაყით ამბობს დირექტორი.

მათი გარეგნის ნაყოფი ვერ მათვე ხმარდება. უკანასკნელი ათი წლის მანძილზე 80-მა ოჯახმა გაიყოფილეს საბინო პირობები, აშენდა 5 თორმეტბინიანი სახლი, მიგავარდა წყლის საკითხი. მეურნეობას აქვს კლბოები, ბიბლიოთეკა, ორი საბავშვო ბაგა-ბაღი, ციტრუსების გადამამუშავებელი ქარხანა, ორი სასულო სკოლა.

შრომის წითელი დროშის, ოქტომბრის რევოლუციის და „საბჭოთა ნიშნის“ ორდენის ღირსეულად ატარებს აჭარის ასსს და საქართველოს სსრ დასახლებულნი აგრონომი, სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მინიჭება გამოყვინის მრავალჯერის მინიჭილად, აჭარის ასსრ უმაღლესი საბჭოს დავუტუბტი მერი ახალად.

* * *

მივლეს ქობულეთის რაიონში ვითაქვს სახელი პირინგულმძღვანელთა გული ცივაქემს. პირინგული ორგანიზაცია თითოი სახლებილი შეიქმნა. მოდიოდნენ გამოცდილების გასაზიარებლად, ათყებდით ქალიშვილის ორგანიზატორული ნიჭი...

შემდეგ კომპარტიის რაიკომის მდივინი გაავიჯვანეს პარტიის რაიკომის მდივინის პოსტზე კიდე უფრო გამოიყვანა ახალგაზრდა ქალის ნიჭი, უნარი. 14 წელიწადს აღმასკომის თავმჯდომარის მოადგილედ იღვას...

სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტი დამათავრა, შემდეგ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულ უმაღლეს პარტიულ სკოლაში აიძალა ცოდნა. უკანასკნელი ათი წლის მანძილზე კვირიკის სპეცილისტებულ ციტრუსების საბჭოთა მეურნეობის დირექტორია...

88 ჰექტარზეა დღეს კვირიკის ნარიჩხოვანთა ბაღები გადაიჭიული. ამ წინს მანძილზე რაც ქალბატონი გული უდგას სთავიქვს მეურნეობას, თითქმის ორჯერ გაიზარდა ციტრუსოვანთა ბაღების საექტარო მოსავლიანობა, ვეღაზე ადრე ამ მეურნეობიდან ახარებდენ ნაყოფს შემოღავა ქარხანას.

ზრე გამოკვლავთა ბაღებს დააკლო ხელი დიდყოფილამ. განაწვეურდა წლიობით ნალოლაივები ბაღები, განახვეურდა პლანტაციონი. დირექტორის ხელმძღვანელობით აქვე შეიქმნა ოპერატული შუტაბი: ბრტყავანდენ თოვლს, ცეცხლს ანთოდნენ ბაღებში...

- ციტრუსი, ხალხი - ეს იყო იმ დღეობი ჩვენი საზრუნავი, - იგონებს ქალბატონი გული.

- იმდენი კი გავაყვით, რომ იმ კირხისულ დღეობში ხალხს ჰური და საექვები არ მოეღებოდა. ბუერი ვედავით, მაგარი ბაღების 40-50 პროცენტი მათინ დაზარალდა. ფორმოლოლი თითქმის მოიანად დაზარალდა, 200 ტონას რომ ვერკვოდით, იმ ფართობიდან 20 ტონა მოკრივით...

რა გააჩერებდა დირექტორს, გახსებულდა თუ არა, ჯარსავითი დატრიალდა და სხვეთივ გაყოლია. მდგომარეობიდან გამოიყვანა ნარკავები, არც სასუქი დააკლო და როცა მისი ვყავილეს შეუხდა, გული სახველეს დიოდო, მაშინ გაბდა და თავისი გამრეჯ კოლექტივის იმედოდ ვოღდებულბე იცისრა 450-500 ტონა ციტრუსს საბჭოთაში საშემოღოსო.

ეს იმამად, მაგარი დამ მომადისთვის ზრუნავი საჭირო იყო. იმ გამეჩხებულბე დავიკვლებს შეესება უნდოდა გახსებულზე 10

ათასი ძირი ნერგი გამოირობა ბაღებში, შუქონა საზრუნავი-საწერგევი...

მედიო წლის წინ გული ცივაქემ რაიონში პირველად დანერგა უფობი სადილობის პლანტაციონი მიტანა. შუშანა შინ მიხალხებს დროც ღარს ეხარებოდა და მეტი ხალხისათვის უნდობდა.

განსაკუთრებით სკოლაზე, მოზარდთათაზე ზრუნვა ანიჭებს მეურნეობის წინამძღვლს ვეღაზე მეტი სიამოვნებას. ეს ვასაკუთრი არცაა, მას ხომ უვლადყოფირი ტექნიკური აქვს განათებითი. პარტიის რაიკომის მდივინობის დროს მისი ინიციატივით გადავიდა რაიონის სკოლები ერთეულად წყალუბაზე. ამითომ დაკლიოდოვს სკოლის მოჭირნახულ „სახსლებს განათლების“ საცდერე ნიშნით, ძალიან უყვარს ეს ჯილდო ქალბატონ გულის. ამ წამდენიმე წელის წინ აჭარის ასსრ დელეგაციისთან ერთად, გამოცდილობის გახარებობის მიზნით ქალბატონი გული მდგომარეობი წყობა. ერთ-ერთი მუგბესობის მეურნეობაში ძალზე მოყვანა საბჭოთა ბაღი და: ნტება, ასეთი ჩვენიანაც იყო, - ინარკავს. ამგვად კვირიკის საბჭოთა მეურნეობის საბავშვო ბაღს ბუერი შენარკავს.

ვახსებულში, საბაბობობით, მუშეში ორი აგროფიზიტი მიმაკვთ ზღავაზე დასახვეწებულდა. საბავშვოდ, მთელი დღის შრომა ბუერად ნაყოფიერია.

შარიალი, მეურნეობა სპეცილისტებულობა, მაგარი, ციტრუსების გარდა, კვირიკელებს მოკვავთ ჩინი, ბოსტნეული, ხილი, სარგებენ ხორკებს, რძეს, ისე, როგორც წინა წლებში, დაავლობდა დიდი გადაჭარბებით შესრულდა შარშანაც.

თუ 1976 წელს მეურნეობის შემოსავალი 969 ათასი მანეთი იყო, ამჟამად მისი შემოსავალი მიღობი 357 ათას მანეთიდე გაიზარდა. ამითომ დააკლიოდოვს ქალბატონი გული მისთვის წითელი დროშისა და „საბჭოთა ნიშნის“ ორდენებით.

მომავლისთვის ბუერი საყოფირად აქვს გულის. პრესისში გამოქვეყნებულ სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986-1990 წლებისა და 2000 წელადე პერიოდის მიმართულებების პროექტი საერთო კერძაზე გულმდობით განიხილეს, იმსჯელეს და მომავლის ამომკენით დასახეს. 1500 ტონამდე გაზრდინი ციტრუსოვანთა მოსავლაც, ვადადებენ საბჭოთა მოსავლიანობას შუშანა-მოსახსებურეთათვის ააგებენ 12 ბინიანი სახვობრებულ სახლს, ბაგა-ბაღს, კინატორულად შეაკვთებენ აბანოს და სხვა ნივთბობებს.

გმირული შრომა რომ არა, საქმის სიყვარული რომ არა, მაგალი ხელმძღვანელ პოსტზე დიდხანს დგოლი. ხალხი პრეკივად და სამართლიანი, ორიბრას და თვალმომიქვს არ გაიტანს. ორჯერ დირექტორი ხალხია რჩეულია.

ლია ბრძალიძე.

ქობულეთის რაიონული გახსო „ლინეი დლის“ რედაკციის განყოფილების გამგე

ქალის დღეა

დაღამებამდე გერ კიდევ დრო იყო დარ-
წინილი, მაგრამ ისე ჩამოხმნდა, ათ წამი-
ტზე არაფერი წაწდა. ეს შეეძრა უბედურ-
დადგურა. ისინი ზღვაზე გაწოლილიყვნენ და
მასთან ერთად გუგუნებდნენ. საღამოს ქარი
სულ უფრო მეტად უტევდა ნაპირს.

სანაპიროზე ქალი იდგა. მისი თეთრი
მოსახვევი ბნელში აღამებით იშლებოდა,
ეტყობოდა, დალილიყო დგომით და ცქე-
რით, ფხვს ინაცვლებდა, თეორ მანდილს
ზელახლა იკრავდა თავზე და ველზე. შორი-
ახლოს, აქა-იქ მოშორილი ქოხებიდან მბეუ-
ტავი სინათლე ამშფიფებდა და მარტო და-
ტრეპულ გოგო-ბიჭზე დარდს უქარევდა.
დილაადრიან სათევზაოდ გასული ქმარ
აქამდე უნდა დაბრუნებულიყო. მისი ნაქსოვი
ბადე და საგზალი ქმარს „თილისმად“ ვაა-

ტანა და არ უნდოდა ვფიქრა, რომ ზღვაში
რამე მოხდა.

„ზღვა ჩვენ გვეკვებას“, — ზურნულელებ-
თავისთვის, — „ზღვა ჩვენ გვეკვორებს“..
ამიტომ მარჩენალივით უყვარდა და მისგან
პირობებდა ვერ წარმოედგინა.

ზამთრის პირი იყო. შინა და პეერი ერთ-
ნაირად გაცივებულიყო და ამ სიცვიეს ქმრის
მოშლიდნენ ახალგაზრდა ქალი თავთ-ფხვ-
ებამდე აეტანა. ლოდინი და დაბრუნება,
კვავა ზღვაში გაცილება და ლოდინი, —
ასე ცხოვრობდა ბალტიის ზღვისპირა სოფ-
ლებში ათასობით ქალი.

ვთქვამთ იმ დღეს, როცა ზღვა გაბორტდებო-
და და ამ ლოდინს საუკუნოდ გადააქცევდა,
როცა ბდილი დაჭერილ თევზებს უბუმი ჩაი-
ყრდა და ოკეანის თავკაცს მშველედ დაი-

ტოვებდა. ორი-სამი ახელი დღე ყო ვუვლ-
წელწელს გამოეყოფოდა. ესტონეთის ზღვის
პირა სოფლებში ქალებს არ უყვარდათ საე-
დრო ქარი, რომელიც ზღვას გაღარედა და
მერე მათ ბედს ათამამებდა — ხან ადრედ
აქრევებდა, ხან ცოტა სწით გაუგრძელებდა
ქმრის სივარულს.

თითქმის უკვლავი სიმზარეულო ყოფილი-
ყოს, ისე აქვარა ის კომპარული დღეები. ამ
საუკუნის ორმოციანი წლების ახალგაზრდა
ესტონელი ქალები დღეს კოლმურერების
თევზკომბინატის მძღავრ სამაქროებში თეთ-
რი ხალათებით და ხილბანდებით სამუშაო
ადგილებს მისვლიან. ზოგი ხიხილბანდას
ამზადებს, ზოგი „პროტის“ კოლფეხებს აწ-
ყობს, ზოგი შუბლილ თევზს უვითავს, ფი-
ნეთის ურდინ ამოტანილ სუვადასხვა სა-
რისხის თევზს ამუშავებს გახვავანად. წვე-
ულს 60 მილიონი ქილა თევზი დაამზადეს
ესტონეთის რესპუბლიკის კიროვის სახელო-
ბის საურდენ-საწვენებელ კოლმურერებში..

დღევანდელი კოლმურერობა მძღავრი სა-
მრეწველო სანარმოა და უჭირავს 340 კოლო-
მეტრიანი ზღვის სანაპირო, შან გაეართიან
1949 წელს შექმნილი პატარა კოლმურერო-
ბები. თავდაპირველად თუ ერთი მი-
ლიონი ჰქონდა შემოსავალი, წლებულს 111
მილიონი დააბრუნა და ახერგ მეტად მოლო-
ნდოდა. მაგრამ შთავარი სიძლიდრე ის
წივდი ათასი მშრომელია, რომლებიც ჯან-
მრთალებ და კარგად ველებდა.

შედეგად თუ არა ფხვს მის ტერიტორი-
აზე, მაშინვე მისვდებით, რომ აქ ველებუ-
რი ადამიანისათვის კვდება. უპირველესად
მომთა დაიოლებული მექანიზაციის წყალო-
ბით. საუკეთარი სარემონტო სადგურები და
საკონსტრუქტორ ბიურეოები ადგილებ ამ-
ხადებენ ველებანიარ მოწუხილობას მთოვე-
ზობის განვითარებისათვის. საბჭოთა კავ-
შირში მშოლოდ კიროვლებს აქვთ კალმახის
საწენი ბაზა ზღვის წყლის გამოყენებით
(სხვაგან კალმახს ტბაში აწენებენ). მთოვე-
ზობის კოლმურერობამ დაამხმარე მეურნე-
ობების სახით უაღრესად განავითარე შებრო-
სებობა და შეცხვარეობა. სახელმწიფოს
დიდალ სორცს და რისის პროდუქტის აბა-
რებს და საკუთარ იტოვებს თავისი საბავეყო
ბაღებისა და ბაღებისათვის, სანარორობებში-
სათვის, საავადმყოფოებისათვის, სასადილო-

● დამსახურებული კოლმურერ ლანე აანბა

● საბავეყო ბავა-ბალი

ქალიც მარტოა

● კოლმურწეობის
ოცობოშკო დანახოლო

● საკონსტროქციო სააპროშო

● ხალხი თევზი მოვიდა

უბნობათი, კავკასიასათი, შარქობასათი, სკოლბნობათი, მოსკოთა სახლობათი, მაღაზიასათი.

სწორედ აქაურებს უნდა უობრა; გვირგვინთ თქვენი სახლ-კარა და გეტყვით, როგორ ცხოვრობთ. კარგი კარგებს მივს პირობებმა არ აწუხებთ. თითქმის ყველა კოლმურწენს აქვს თავისი სურვილის და გვემუნების მიხედვით მოწყობილი სახლ-კარი. ზოგმა კორტაჯებში ცხოვრება არჩია, ზოგნი კარა ვაიშენა, უბო მწვანეთი შეშისა და მოკარა. ზოგმა დიდი კომპარტული სახლში დაიდო ბინა, ზოგნი უსაყიდლოდ გადაეცა სამი, ორი ან ერთი ოთახი... ყველა ბინა საკუთარი საკოლმურწეო სამშენებლო-სამაგისტრო განტორის აშენებულა, რა თქმა უნდა, კოლმურწეობის მიერ გათვლილი ხესხისა და თანხების წყალობით, ხელგების დანაშოვით.

ბინამ ათეული წლები უნდა იარსებოს, იგი თაობებისათვის მუდგება. ესტორებების საერთო შატებაზე ვერაფერს ვიტყვით, მაგრამ კარგად ვიცი გახასხარად მრავლებიან, ოჯახები ბავშვებით სარობენ... კოლმურწეობასაც ერთგვარი წელი მიუძღვის ამ საქმეში. შეიღის განწინისათვის დედა სახლმწიფოსაგან იღებს დანაშრებას და კოლმურწეობისაგან. შუამობის სტაიის მიხედვით დედას ბავშვების დაბადებიდან ერთი წელი 30-დან 100 შანსამდე აძლევს დანაშრებას თუ დედამ რვა წელი მაინც იმუშავა კოლმურწეობისთვის, შეიღის განწინისათვის ორწლიანი შვეულება ეძლევა. თუ ოჯახში ოთხი ბავშვი მაინც იზრდება, სკოლმდელი ასაკისაზე კოლმურწეობის ყოველ თვეში 10 მანეთის აძლევს. სწორედ ეს—15 მანეთი. აბაბა ბავშვ დიდ ქალკს „მუშორდება“ კროვკელთა ბავა-ბაღების კოფორტი, აღზრდისა და განვითარების ყოველგვარი საშუალება, გონიერულად გამოყენებული და ესთეტიკურად მიზიდველი ყოველი კოსტიკ-კაშუკი. ახლა შემინულე მახსარდები რა დიდებულა! შვიან ამინდში დედამინაზე გამოგზავნილი თითქმის ყველა ოქროს სივს იმერენ პატარების განწინობლობის გასაკებლად და სამხატვრო სახელოსნობის გასანათებლად... იმერენ ამიტომაც, თითქმის ყველა ბავშვი მხატვარია, იმერენ ამიტომაც მუსიკალური და ხორტული სკოლების ვარდა, კოლმურწეობამ მხატვრული აღზრდის სკოლაც გახსნა.

თუ კარგად ისწავლიან, ისევ მათთვის არის მომზადებული შოამევე კოლმურწეობა. ყველა ბავშვი უნდაოდ სადილობის სკოლაში და ვინც კარგად, ოთხებზე და ხუთებზე სწავლობს, თეორიად ათი მანეთი ენიშნება...

რას არ ფიქრობს, რას არ ბავშვებს ადამიანობისთვის რც დიდი საწარმო, რომელსაც კომუნისტური შრომის კოლმურწეობის სახატოი სახელი 1974 წელს მიუკუთვნა. 1977 წელს იგი საფრენ-სანუნებელი ვანა, 1980 წელს შრომის წითელი დროშის ორდენით დაჯილდოვდა. კოლმურწეობა ყოველ წელს იხაკეობებს ვარდამავალ დროშას წელიწადში ორჯერ თუ საკემირო სოციალისტურ შუაბრებაში გამარჯვებისათვის. სულ უფრო

იზრდება ორდენობის კოლმურწეობა რიცხვი. ოდნავით წლის უწრანის რესპუბლიკაში ლობისათვის თავმჯდომარეს, ტესტურწეობა და მხატვრებულ შეთვეებს ოსკარ კულს სოციალისტური შრომის გემრბა მინიჭებს ლენინის, ოქტომბრის რევოლუციისა და შრომის წითელი დროშის ორდენებით დაჯილდოვებს.

წლებს წარმატებები და სიხალბები მოაქვს თანაც ასაკზე უმატებს ყველას. სიხალბეა ხასხათუნა, ასაკის მომატება — ხედლის მოგვერული. ჩემი სახლი ციხე-სიმატეგვარა, — ამბობს კაროელი და პენსიაზე გავსლის შემდეგ კეთილმოწყობილი ბინაში აგრტლებს შეძლებულ ცხოვრებას. შეძლებულს ამბობს რომ სახლმწიფო პენსიის გარდა, მის კოლმურწეობა უნიშნავს ამატებით პენსიის დამხარებისა და სტაიის მიხედვით. წარწინებულ შემთვეებს პერსონალური პენსია ეძლევა.

არის ერთი უმიმეხი განცდა მოხუცებულობისას, როცა ადამიანი შარტო რჩება. აქვე კოლმურწეობაა მისი პატრონი. აშენდა ზირებული სახლი, რომელიც საკუთოსო ზირობებს ახვედრებს ყველას, ვინც ამ მისილას მოიხურებს. კომფორტი, თითო არ ორსაწილიანი ოთახები თავისი საკუთარი აბანოთა და ფინური აბანოთი, ამ ოთახებში შესასვლელი პატარა დერეფნებით და სტუპის მისაღები ლამაზად გაფორმებული კუთხვებით. ყველგან ყვაილებუბა ოთახებშიც, სასალონოებშიც, სვეტშიც კაბინეტებშიც. ყველგან ესთეტიკური სილამაზე სუფენა...

ესწინეთი ყვაილების კლტია. ერთი მიხაკი — მთელი დღის სიხარულია. კოლმურწეობის სათბურში ყველანაირი ყვაილი ხარობს. ამ ყვაილების გასაყიდოდ ლამაზი მაღაზია აშენეს... შეხვალთ და მოვილი ვაშლიდან ცოცხალი კუთხვების, სურწილვანის კორეაყვების... მვენარების სიყვარულით ორწინებულა ზაშორის პელი ვაშლენს მაღალი, დაბურული, მარადმწვანე მცენარეებით, ამ დიდ შემინულ მაღლ გვერდით რიქტულებსა და წესწვეულებსა ადამინიშნავი ლამაზი შენობა ათეულებს დასვენების, ვაროთის მიზნით...

სულ სხვაა დღევანდელი ქალი ესტორეის შეთვევითა კოლმურწეობაში და სულ სხვა იყო მისი ორული წინათ... ქალი ამ დღეს სხეული დედაა უპირატესად ყოვლის, ცხოვრობს, შრომობს, მრავლებს... მოდინს სხევიც, მოსწონია აქაურებს, რჩენიან და სახლდებიან. ამიტომაც არიან კოლმურწეობაში თავმოყვრილი სხვადასხვა ეროვნების ადამიანები.

სტუმარიც ბევრი მოდის. ვაინობა აინტერესებს, აღფრთოვანდება ნაშუილი და ეკონილი და ჰერინა ზღაბრულ ქვეყანაში მოგზაურობს. მტრე წავა და საშუადამოდ წაიყოლებს შეთვევითა ქალაქის ლამაზ სურათებს.

მთვარიანი ღამე

მაღალსა და აღაგ-აღაგ მაღალმოდებულ კედელს მისვენებოდა. მოჭუტული თვალები რომ გახალბო, უკვე ბიწი ჩამოწოლილიყო. შუგის ოცრა აღმოხდა. იქვე, მის წინ, რკინიგზის ხიდი იყო. კედელს მიყრდნობილი, ტრავით გაკვამირა იჭიქივნ. ფეხები უკაცალებდა, მებრუნდნან სამინერო ხრიალი ამოსდიოდა.

— აი, აქ შემოიღია მოაკველო, — თქვა და ჩაიფიქრა. მაგრამ ეს იმდღის, იმ წამსვე გაუქარწველს მისკენ მომავალმა ადამიანებმა, ცხარე საუბრით რომ ჩაუარეს გვერდი. შერე ცალცხენა ურემბა ჩანს-რავინა ავირო კვეფნივლდა. ასე რომ, არც ეს გამოდგა ყრუ და მი-ვარდნილი ადგილი, აქაც ბლომად ირეულა გამვლულ-გამომვლელი. ორივე მხრით აღმართული სკელი, დანგრეული კედლები ვერა და ვერ დაიფარაზდნენ ადამიანთა თვალთაგან. საჭირო იყო უფრო უკაცრე-ლი ადგილის მოძიება, ისეთისა, რომ არც მას შეეწუხებინა ვინმე და არც ვინმეს — იგი. ძლივს წაღახლახლა. ქსლამბორღვეული ჩუხ-ტები მძიმე ვაჭვივით უმძიმებდა მიშველ ფეხებს. ახველებდა და გულ-მკერდი ეწურავ, ცულითობოდა. სამი დღე იყო, სამი პირში ლუკ-მა არ ჩახსლია. სამი თვეა არც ძლიშბუნდ უკვამია. შიშობილის გასხენე-ბაზე თითქოს უფერებოა, ანც მოიხავ ხელი მუცელზე, შუამდგ და-ხეთილი ტრები დაძობა და სახეზე ღლიშის მსგავსი საწიშბილი გა-მოშტეტველება დაივიწყა. წიხანხანც აქამ შეუღის ხელება ადარ უგრ-ტყინია. ახლა უკვე საერთოდ ადარაფრის შერგრძნება ადარ ქიწონდა, გული ურეოდ ამოვლო.

ხიფქვემ გავიდა და ჩანხნებელბ ქუჩაზე აღმოჩნდა. ირგველი ხის სახელზე, რამდენიმე ბავში, კატებმა და ჰუჭკაირი გუბებში იყო მხო-ლოდ. ცირცხე და, იქნებ უკაცრეოდ აფლავლისთვის მივიღია. ჩაუარებ გოგონებმა, ხელში თუნგიანი, შერგრძნენ და კურება დაუწყეს. უნ-დობა ფეხი აუტყებინა, მაგრამ ხველა აუვარდა და ჩაბიჭრებულმა ერთ სახლთან ჩაიხოხა... თვალტრემლიანსა და დაოსტლებს წარსულმა გაუბრინა თვალწინ. ხუთი წლის რომ შიატავა შიშობილიური მხარე და თი-თქის ბავში უცხოებში გადმოიხვევა. არანაირ შრომას არ ერიდებ-ბოდა. ბოლო ნახებში ფაბრიკაში მტორისტიკის თანამშემუღე უშეაოხდა. სწორედ იქ დარია ხელი ავადმყოფობამ. ასობა ბავშობამიღ შეხსენ-ებდა ხოლმე თავს, მაგრამ აქ უპიკრო ფაბრიკაში მასწრაბობდა სე-ნად ექვა. ერთხანს ცდილობდა გაეკოღ, მაგრამ გრძობდა, რომ უკვე თადაღბარობით მიქვენებოდა, საშველი აღარ იყო. ხველებმა თინდიანად უპიკრო და იმძლებრა, ერთ დღესაც რომ გადვიტეს, საწო-ლიდან ეხლარ დაიბარა, იწვა რამდენიმე დღე მშობრ-მშურებელი. შუამდგ ძლივს წამოფორტხობილდა და ფაბრიკისაგენ გასწია, მაგრამ აღარ შეუქვეს: მანქანალობა დაიწყო, სწორედ ამისა უწინიდა. თხუთმეტი ყრუში, ვიბეში რომ შერგრძნოდა, ერთი კვირა გამოიზოგა, შერე ისევ შიშობილი... ქალქშიმ ბიძა ჰყავდა, საგაოდა შემდებულად ცხოვრობდა. მოტყინა და შიშხველად დაეკავრა კარებზე.

რამდენიმე დღით, ქვაბარს ერთ კეთილზე მიიწინეს ადგილი, წინ ხარის ნახეტი დაუფეს. მაგრამ აქ კიდევ ბიძაშვილებმა და მის-ცეს საშველი. ბიძამისს ხუთი ბიჭი ჰყავდა, ყველაზე უფროსი თორ-ბეტი წლიხა იყო. საბრალოს სულს უშერაბუნდენ, ჰიზინარეს თავზე წყალს ასხამდნენ, ხველებით ჩაბიჭრებულს გრძელი კოშინი ჩხველ-ტდნენ სახეში და ხსველუბ.

ბიძამისი ფსახი იყო. შინიდან თუენია ვადილიდა და გვიან ღამით ბრუნდებოდა. ერთხელაც არ უცითხავს, როგორ ხარო. გვერდს რომ ჩაუვლიდა, რაღაცას ბურტყუნებდა, ერთწამს თვალბის შიამტყებებდა, შედგენ ისეა გზას განაგრძობდა. ერთ დღითაც, ვიდრე ქუჩაში გა-ვიდიოდა, დიწხულთან შეერგდა და უთხრა — სამი კვირა აქ უწევარ, ამას ბოლო არ უნახს, წადი და საავადმყოფოშიმ დაწვიწი. იმავე დღეს გამოავდეს პიკრო. დღამბამდვე რამდენიმე საავადმყოფოს შიპაკობა, მაგრამ ამაღ, არასად არ მიიღეს. შერე თანახყოლებში შინახა. ისი-ნაც, მისებრ დატაკები, ცდილობდნენ როგორმე დახმარებოდნენ,

მაგრამ მაშინ დახმარებაშიც ერთ კვირას გასწრა. შერე ისევ უმისა-მართო და უსწარული სტრაოდა, რომელიც ავადმყოფობაზე უარესი გამოდგა. ხან მოწვალბებს ითხოვდა, ხან, პოლიციელებს რომ შირო-დებოდა, გაიქვივოდა და ხველებს დანოსტული სადმე, მაგარდნილ ად-გილას მიეგდებოდა, ხან კიდევ სანახევებში ეძებდა შიპრის ნატყებსხა და ხილის ნაყვეტებს. სწულუბას ამაშიც უშლიდა ხველებს: რა-აიი-წლის ბიჭები ავივლავ სეპარბუნენ, ავივლობდნენ, ახველებდნენ და იმასვე ართმედუნენ, რაც ეშოვა. მაინც ასრებებდა ნესვის ქერქების, დაშალმარტყვლებიანი ყურძნის მტვერებისა და ფსკერზე ცხიმშერე-ნილი საწრდნის ყუთების დახველ უბეში გადახალვას და ბიჭებისა-გან ფარულად შეტყის. მაგრამ უკვე სამი დღე იყო, მისი კუჭი ამგვარ საკვებს აღარ დებულობდა და უკან ამრუნებდა.

ირგველი სიმხნევე ჩამოწოლილიყო, სახლებსა და კედლებს შორის ვერაფერს არხედა. ქუჩის გაღმადან შერგრძლია ღრიალი და ძაღლებს ყუფა მოისმოდა. კედლებს რომ გასკედა, თითქოს აქიურობა გახლავო — სულ რამდენიმე ნაბიჯე შიპრის ურეზე მშვიდად დანივლავდა წყაროი ზევა. ურეკული დაბე იფდა. შიპრავე არაწვეუ-ლიბრები იყო — დიდი და მოახლოებული, თითქოს ზეჯას ჩახტე-ბოიო. გამძლე მენჩარებში, კედლის ნახარტყვებსა და სანახევებზე რომ ამისოვლივდნენ, ზღანარეო ბაღლის ყველაგვებშიო ნახად ირხებდნენ, ხავსმოდებელი კნეკები კი თვალმარტალიტებით ვლავარდნენ. ყუ-ვადფერი მიხდებოდა და მდუმარე იყო, მაგრამ მაინც ირგველი სი-ცოსწელე სწეკვდა. თვალე ვერ ზეჯას, შერე შიპრავეს შავული და ურე რაღაცენარი იღვის ტყავილი იგრძინა. მიხტავ, სიკადელი არ უნდა. აქიურობა სიჭარბი მდუმარებით იყო მოცული, შედძლო ზურგზე ვარულილიყო, თვალბი მიწქარა ვარსკვლავებისათვის მიეპარა და დღაღმეგობდა აღსკარებს, მას კი სწელი ცვარებელი სი-ცოსწელი სახე ჰაერის ხარბად ჩასუნტება მოუნდა. თვალბზე ტრემ-ბი მოსდებოდა. გაოყვა შერგრძნობა, რომელიც თავის სიოცხელ-ღე არასოდეს განეცადა. ისევ ხველა აუტყდა. რამდენიმე წუთი ტყი-ვილასივდნენ ირხებდნენ. შერე ვინებში გაუვლევს რაღაც ლანდებ-მა, ზოგს თავის მოხედვლ ამხედავებდა, ზოგს დედამისს, გარკვეულად კი ვერავინი ვერბოდა. მძიმევე ჩამოვა ღლივს. ურე, მახლობლად, ვიღაც ამოწრდა, ვიღაც ტანწრელი ჰასი მიუახლოვდა და ურეწარ-ად აწივებული თვლებში შეაჭყრო. ვეგმა თავი ასწია, თვალბში და სხე-ხედა. ქალს შიპრავის შუქითვის ზურგი ქიწონა შემქვილდა და სხე-ხედავდა არ უნდა. მისი ჩრდილი ვინც მუღბობდა ეცემოდა. ხე-ლის მხსელი მტვერები წრელი მკვალელები ქანქარასათვის ჰამობდნენ. შიშველ ფეხებზე თასმბეჭეუკავი და ქსლამბორტყელი ფესხანმდუ-ბი, ტანზე გურკვეველი ფერის, ჰუჭკაირი მოყლა კანა ექვა.

ქალი კიდევ უფრო მიუახლოვდა და გვერდით მიუვალა. ვეგმა ახლა მთავრის შუქი კარავად განაზოვდა სახეს შეხვდა და შეძრწუნდა. ეს შიპვეტებანი და გარკონი სახე ვევილს საწინაღოდ დაშინებობდა, უღერებოდ დაეკენა. ვეგმა, რომელიც ცდილობდა ძალ-ღონე მოეკ-რიბა, სვენებ-სვენებით ჰკითხა:

- სადური ხარ?
 - რად ვინგ?
 - ისე.
 - მოცი, ცოტა იჭით წაიფიქო!
 - რისთვის?
 - აქიურობა ძალიან საამკარაოზა, დავგინახავს ვინმე.
 - წადი, შენ საქმეს მიხედე! — ჩაიბურტყუნა ვეგმა.
- ქალმა, ვიოთმე არ გაუგონიაო, გაიგონა, ფეხი-ფეხზე გადაიღო და ურებებდა უთხრა:
- ხეტიგახველი ხარ?
- ვეგს ღლიშის მსგავსა გამოშტეტველბამ დაუღრეოდა სახე. ქალმა მხარზე დააღო ხელი:

მხატვარი ნანი შაბლაძის მიერ

— თხუთმეტი ურუმეი არ გაგანია? ჩვენ ამავენი არ ვართ.
 — წადი, კაცო, თავი დამატე! — თქვა ვაგმა მოკლეული-მისიძე და მძაფრად გაიჩინა ხელი, რაზედ ადრინდელზე უარესი ხველა აუტენხა. ადგილიდან მალა ხტოდა, ორად იკაკებოდა, გადმოკარკულულ თავლებს ედგინებოდა აქეთ-იქით აცივებდა. ქალის იქ ყოფნა დავიწყებულია. ამ შეკვეამ თითქმის ხუთ წუთს გასტანა. მერე ღონისძილი ლოდის ძირას მიეგდო. თავლები ჩაქრობდა, სახე ჩამოტეპულბოდა, ტურნების კიდევუბე სისხლიანი ქაფი მოსდგომოდა, ქალი ფეხზე იდგა, არ იცოდა რა უნდა, მერე მიხეც დაიხარა.

— ღმერთო ჩემო, შენ ავად ყოფილხარ!!! რა გვირს? რატომ წვანევი არ მისხარი? ადუ, წავიყვან. დანებდი და ცოტას მაინც დაიძინებ.— შემდეგ უფრო ხმადაბლა, თავისქნევით დახმინა: — ალაბო, მძივრიც აქნები!

ვაგმეყოფს ხმა არ ამოუღია, ძლივს ასწია თავი, ის ხვედა, წვანე რომ ქალის თავლებში ამოიოთხა ახლა შევეგრემან, ნაცვაი-ღარ სახეხა და თხელ, უფერულ ტურნებსაც მოსდებოდა. ასადგომად წამოიწია, ქალმა მკლავში მოიკიდა ხელი: — შირს არ ვეხოვრობ, აქვანო, უხარა.

ათიოდე ნახიჯი ვადდევს. წინ ვადაშვარია სახლის ოთხი კვდეულ აღმართულიყო. შევიდნენ. კუთხეში ურთი მერტრის სიძლეულზე ტომარა იყო გადაკეტილი. მის ქვეშ პატარა კოცა იდგა, სახნის მხვავი მონძები ეყარა, ბალახის გროვებზე დახეული ქანა იყო გადაფარებული. კვდეულზე დაკეტილი კალთა ეკიდა. ქალმა ავადყოფი ქანაზე და-აწვინა, კალთა ჩამოხსნა, პურის ნატეხი ამოიღო.

— აბა, ვაგე! რამდენი დღეა, რაც არაფერი ვაჭამია?
 ვაგმა თითუბით „სამიო“ უწევია.

— კარგი, რაკი ასეა, ცხელს მოგიდევს რაბეს.
 მოიპრდაპირე კუთხეში ნაფოტებისაგან ცეცხლი დაანთი, უთავ-სახრო და შეველედილი ჩაიწინი წყალი ააღდე, შემდეგ კალთში მაჭრის ნატეხი მონახა, წყალში ჩააგდო, მოურია და დამატურული ცხელი წყალი ვაგს ყელუ-კელად შეასვა. ცხელმა წყალმა ავად-ყოფის ტკივლები დაემა. დალია და ისევ მიჰყა. ქალმა თავივე მონძები ამოღო. ვაგი უხანას ისეა ავადდაუტეული და ვარინე-ლი, თითქმის ვარნება დავკარგეო, მაგრამ მკერდის წყად და აუტანე-მა ხველემამ ისევ ფეხზე წამოაგდო. ქალი ცდილობდა დაეჭირა მისი მოფარხანელ ხვლები, დაბნეულ თავლებს აქეთ-იქით აცივებდა და განუწყვეტლოვ გაიამხიოდა:

— ღმერთო, შეიბრაღე... რა უნდა ქვამ!
 ვაგუნებამდე ამგვარი შეტევა რამდენჯერმე გაუმეორდა. ქალე ყოველთვის ოჟლხა სწმენდა შეუბლიდან, რამდენიმე ვლუ დამაქ-რულ და კვრ კიდევ თბილ წყალს ასძევდა და წერებზე ფრთხილად მიახვეწებდა.

შთვარე, რომელიც ეველაფერს მონვენებითი სილაშაზის საბურავ-ში ხვედა, მთების მწვერკალებს ღია ვარისიფერ სიკვებს აფრქვე-და... ავადყოფი რომ მოსულეარდა, იგრინო სახეზე წვეთები ევიწო-და. თავლი არც გაუღია, ისე უნდოდა ვაგრკვია თუ რა იყო ეს. შემ-დეგ ოდნავ გაახილა თავლები და მთელ სხეულში დაუარა მანამდე მისთვის უცნობმა სახამოფინო ვრვილამ. ქალი მის თავთან დახრი-ლიყო, ღამის ბინდ-ბუნდში სახე კარგად არ უნახა. იგი უბნოდ ღვრიდა ცრემლებს, მთლილ ზოგჯერ მკერდიდან სულისმშეუთავი სილუკუნი აღმოსდებოდა სილდე.

ვაგმა იგრინო, რომ მის თავითი ანქარებით სცემდა ავადიანის გული. თავლები მთლიანად გაიხილა და ახედა. ქალის შევეგრემანი, გაქონილი და ჩოფურა სახე ღამაზი და დასაკონი მოუგვენა. ამ სა-ხეში მან დაინახა ის, რაც აქამდე არცერთ ავადიანში არ უნახა: ღვდა, დიყო, სავარელი არსება. ქალი, რომელიც უცნობი ავადიანის გუ-ლისთვის ასე ცხარე ცრემლხა ღვრიდა, საუცხოო ქნისლბად ეწვეუ-ბოდა.

მათი თავლები ერთმანეთს რომ შეხვდნენ, ქალმა იმ ნაცნობი, ნაცვლიანი ღმირილი გაიომა. ვაგმა ხელი მოუკრა ქალის მსხვილ-სა და უხემ თითებს და გულში ჩაიკრა. თავლები მილულა და ქალის თბილი ცრემლები სახედანამულმა მრავალი წინის შემდეგ პირვე-ლად ნაიმიან მშვიდად და ტბილად.

საერთაშორისო პარალელური საზოგადოებრივი პარტიზონური კარგობების შეთანხმებული მიზანმიმართული, რაშიც ჩართულია მთელი საქართველოს მთელი მოსახლეობა და მთელი მთავრობის ძალები. მთავრობის მიერ დატანილი პარტიზონური კარგობების მიზანმიმართული დაგეგმვა და განხორციელება უნდა ხელშეწყობდეს მთელი მოსახლეობის მიერ დატანილი პარტიზონური კარგობების მიზანმიმართული დაგეგმვა და განხორციელებას.

მთავრობის მიერ დატანილი პარტიზონური კარგობების მიზანმიმართული დაგეგმვა და განხორციელება უნდა ხელშეწყობდეს მთელი მოსახლეობის მიერ დატანილი პარტიზონური კარგობების მიზანმიმართული დაგეგმვა და განხორციელებას.

იყოს ამაზე სამწუხარო, ჩვენი ერთობ საგანგებო და საავადმყოფო დახმარება უკიდურესად დაბალია, ერთ დროს სიყვარული შექმნილი, ნაღვლიანი, ათასი ფირისა და იმების, სიხარულითა და სიყვარულით სავსეა.

მეგობარ ვაი, რომ ძალიან ხშირად რუხის დახმარება უნდა დაეძღვებოდა მთელი მოსახლეობის დახმარებას. ბრალი არ არის, არამედ ასე ვთქვათ, „მატერიალური შედეგებისა“ – სიღვიძისა თუ სიმამრის, მამამთილისა თუ დედამთილის სურდათ ჰყოლოდა შეძლებული, მდიდარი სიძე თუ რძალი.

სამწუხაროდ, სწორედ პირადი მომხმარებლობის, კერძომესაკუთრებული მიწისფლობის ბრალია, რომ ბევრი ახალგაზრდის ბედნიერება ეწირება ამ სურვილს.

„განა შეიძლება უდავოზე გრძობის, დიდი სიყვარულის ასე ერთი ხელის მოხმით დაჯერდეს, რომელიც მე და ჩემი მეუღლის გ. მის მიმართ მაქვს. – რატომ არიან და

და პატივისცემის მიაგება ჩემს დედ-მამას, მამემრთობა მეც და, განსაკუთრებით, ჩვენი პატარა გოგონას, იგი როგორცვე ვაიროვი გააღიზიანებს, ათასგვარი წერილები თუ სტროფული პრეტენზიებით ხასიათი გაუვლელები შეიძლება, თანდათან ვუღიარებოთ. დიდი გინება ჩვენი რუხის დახმარება, ვინ არის დამნაშავე“ – გვეკითხება ქუთაისიდან ნ. ს. ნი, ცალად დარჩენილი ახალგაზრდა ქალი.

ამ კითხვას, ისევე როგორც შემთხვევითი წერილის ავტორს, აღბათ, ერთადერთი პასუხი უნდა ვაძლევდეთ: დამნაშავე კერძომესაკუთრებული ტენდენცია, მომხმარებლობისა და გამდიდრების მანია, მეშინაური სული.

ამრიგად, რედაქციამ შემოსული წერი-

ბევრი შრომული დათურ სიყვარულს იჩენს და დოჯახებულ შეიძლება კვლავ ბალუბლად თვლის, არ ამორებს „მრუხი ნეულ კლასი“. „ჩემმა ბავშვმა რატომ უნდა იმეზობს, სანამ შემოიღია, ვარჩენო“ – ესაქმურებისაკენ, პარტიზონური ცხოვრებისაკენ უბიძგებს ახალგაზრდებს.

„გულდარღვეული ჩემი მეუღლე შინ აღარ ჩერდება, არც მეშაობს. 21 წლის ცოლ-შვილიანი, ჯანღონით სახეს ვაძლევ სახი-გაღვირვითი ცხოვრებით გავეცე და დედ-მამის ხელის შექურბებს, – გვეყრის მახარაზიდან ფ. ს-ძე, – კიდევ ვარც, რომ ჯერ არ ჩაუღწია რაიმე საძრახის საქმე მეგრამ ხომ შეიძლება უსაქმურმა ცელი ამ ხანაველი გაიჩინოს“.

დაბს, ადვილი სავარაუდოა, რომ ასეთმა ახალგაზრდამ ცელი ურთ დაიხალოვოს, უსაქმურობით მოიფინოვოს და ნებისყოფიანობა შეიძლება, სულ იოლად შეიძლება, რომ ავი საქმეც ჩაიფინოს.

რუხის დახმარება

არსებობენ ასეთი ვერაგი ადამიანები, რომლებიც ცდილობენ სიყვარულს დამარცხებებს პირადი ინტერესებისათვის? რატომ ჩაერია ჩემი დედამთილი ბოროტად და გვაკვირებს მე და ჩემ მეუღლეს, განა იმიტომ რომ მდიდარი არა ვარ, კვლავაგრეთ უნდა დამკვირვებო: ბედნიერება, სიხარული, სიყვარული? – გვეყრის მ. ყ-მელი წულუკითს რაიონიდან.

„მდიდარი არა ვარ, – წერს ახალგაზრდა ქალი, მაგრამ იქვე ვიკვებ, რომ საქმითადაც ასე არ ყოფილა: კლემენტინის კომკავშირული ორგანიზაციის მდიდარია, სასოფლო სამუშაო დეპუტატი, შეიძლება ასეთი ქალი ღარიბად ჩაითვალოს?“

მის დედამთილს თურქ (როგორც ავტორი გვეყრის) „მდიდარი ექვანი რძალი დეი-მია“, ე. ი. რძალი, რომელიც: ფულს მოულობს და ფუფუნების საგნებს იძენს.

„ჩემმა დედამ, რომელიც მე და თქვე უნდა, ნაღვლიანი შვილის, სიყვარულით მიყვარს, თავიდანვე ათავისუფლებს ჩემი კერძომესაკუთრებული, პატივისცემის, მაგრამ ბედნიერული რუხის შეიღი. თუმცა სიძე სიყვარულს

ლები (ბევრი მათგანი ხელმოწერულია) მოწამოს, რომ რუხებით კონფლიქტის, რუხის დარღვევისა და წაქცივის მიზეზად გვეულოვებ რუხისუნებელი „მატერიალური შეთავისებლობა“. ხშირ შემთხვევაში დედამთილების თუ სიღვიძის მიერ კერძომესაკუთრებული გამდიდრების სხვადასხვა ასპექტი.

„ჩვენ თითქმის ოთხი წელი გვიყვარდა ერთმანეთი. ჩემი შრომებიც თუ ყოველთვის ურთობ ისტეპიდან მის მახლობლს, – გვეყრის ილვაიდან ნ. მ., – შეიძლება მე მაინც ვაყვები ჩემად. ცხრა თვე გვიღია მას მერე, ჩემი მეუღლე მესმარებოდა, მობარულად ვეტირებოდი დღევნის. საქმეს ერთად ვაკეთებოდი და ვეძლიოდი ჩვენი ახალი რუხისათვის კვლავაგრეთ შეგვიანია.

ჩემი დედამთილი დიდად განაწინებულა, რომ მე თითქმის უშვითოდ მივდიე მის სახლში, კოვლდებოდა ეკრედა ჩვენი პირად ცხოვრებაში, შიშლიდა სიცილს, სხვახანად ელაყრებოდა. მერე სხვების ენებს აქვდა და შეიღეს ათასხნირ ჭრის ახვედრება ჩემზე“... საბოლოოდ, რუხის დახმარება მოქვდა ასეთ „რძალ-დედამთილობას“.

კერძომესაკუთრული ფსიქოლოგია, რომელიც, სამწუხაროდ, ბევრს გასდღამია სულსა და გულში, მრავალწინანგოვანია და გამოვლენას პოვეებს ბევრი ასპექტით: ერთ-ერთი ასეთია ე. წ. „ლიონერ რუხის“ შექმნის დედა. ბევრს სხვების წამახმარებლობით მხოლოდ მოხატულ-მორეკამბებული, იმპორტული ავეჯით მოწყობილი, ჭრუჭრით „გამორტყნილი“ სახლი მიაჩნია ლინიერად. მაგრამ ავიწყდება, რომ საღვთ კონიერება არ არის, იქ „ლიონერება“ წარმოადგენელია ე. ი. ავიწყდება, რომ ურთობ უნდა სუფუფეს სიყვარულს, ურთობთპატივისცემის ატმოსფერო. ვაშისოდ ლინიერ რუხზეც თქვენა სწორედ რომ ფუჭია. მომხმარებლობისა და კერძომესაკუთრული ხელისკვეთებით ატეხებენ რუხიური ურთობობა არამც არამც არ შეიძლება ვთქვოდ წარმართობის და არ მოქვებს მას მიძიე, ჩვენი საზოგადოებისათვის, ერისათვის ერთობ სავალდებულოა – რუხის დახმარება.

ნებას

გაუგარტლოს...

სიცივეთ თავისი გაიტანა და ნივთების მიწურულს დაეპატრონა. დონეშიხილი შემოდგამს სინანულით სტოვებდა სამფლობელოს. მისი დამსარულებელი დღეს სუსხითა და ზაშობის მბრანებლობით დაიწყო. უკვე მოსადამოვდა, მაგრამ განუზრებელი ქარი მხიარულად ბატონობდა, ზუზუნებდა, გაკეთებულ ფოთლებს აქა-იქ ფრცავდა, ხან ერთად მოაგროვებდა, შემდეგ პატარს ადარტიალებდა და დღის თუ პატარას სახეზე აურიდა.

მხრებშითაიჩარგული სწრაფად მიიპიქებდა. თავზეხელადებული ქარი კი, ვითომც აქ არაფერაო, თავისას იგორებდა, ეკამათებოდა, ებუზღებოდა, ხანდახან თითქოს ევედრებოდა კიდევ მას...

სულ რაღაც ორიოდე წუთი რჩებოდა ხაშურში მიმავალი მატარებლის გასვლამდე. სადგურში ჩვეულებისამებრ ხალხმრავლობა იყო. ზოგი თავქუდმდგომელი გარბოდა, ზოგი ნელა მიუყვებოდა ბაქანს და ირგვლივ მყოფი ათვალიერებდა, ზოგი კი სევადანამდგარი თვალებით ეშვებოდათობილობა-ქალაქს...

— დეგრეო, ნეტავ მივუსწრო, ჩქარა, ჩქარა! ცოცხად კიდევ და... — ჩურჩულებდა სირბილისაგან გულმავარდნილი ზღვისფრთხილები ქალი, როგორც იქნა მიუხალვად მესამე ვაგონს, გამცილებლს ბილეთი გაყოფდა და ვაგონის საფეხურებს სწრაფად ათავსო. იქვე შეჩერდა, დრამად იმოხსუნოქა. გამცილებელმა ბილეთი დაუბრუნა და ქალი კუბიძე მოაკლდა.

ნინო ღრმად სოფელ ქვეშეთში მიემგ

ზავრებოდა, სოფელში. სადაც დაიბადა და გაიზარდა, პირველი ანი და ბანი ისჯავდა. პირველად წარმოთქვა სიტყვა „დედა“. ოცდათვრამეტი წლის გახლდათ ნინო. მაგრამ მისი ნახევრად გათვრებული ონა, უსიკოცხო, ჩამქრალი თვალები, ქედღაბრილი მძიმე სიარული ხანშიშესულ ქალს მოგაგონებდათ.

კუბეში სამი იყვნენ. ისინი დილის საუზმეს იცე მადიანად შეეცეკოდნენ. მეოთხე მგზავრის შემოსვლა ვერც კი შენიშნეს. ნინომ თავი უხერხულად იგრძრო. თანაც გაახსენდა, რომ დღიდან არაფერი ეცემა. სახეზე სიწითლემ გადაურბინა, ხელხანთა საწოლზე დაღო და კუბედან გაიღია, ფანჯრის მოაქრის დაეურდნო. ცაზე ღრუბლები ირეოდნენ, თითქოს შეჭირბო მიეწყოთ.

ნინოს მოგონებები აეშალა:
... — არა ქალი, დასაწუნი არაფერი აქვს მაგ ოქახს, მაგრამ...
— რა მაგრამ!
— ჩემი ნინო რას იტყვის?
— რა უნდა თქვას? მშვენიერია ბიჭია გიგა. შენი ნინო შეყვარებია, მშობლებიც თანახმანი არიან. მეტი რა გინდა, კაცო!
— არ ვიცი, ვარო ვნახო...

ერთხელ დედისა და ვაროს საუბარი მოჰქარა უფრო შინ. ახლად დაბრუნებულმა თვრამეტი წლის ნინომ.
... — ჩისი ხომ არ ინებებდით? — გამცილებლის ხმამ ქალი ფიქრიდან გამოიყვანა.

— დიდი სიამოვნებით... ვმადლობო! მგზავრები უკვე ძილს მისცემოდნენ, ნინო საწოლზე ჩამოქდა და ჩისი ჭიჭი ტუ-

ჩემთან მიიტანა, უფრო კი გაუთავებლად ესმოდა.

— ის ბჭი აჩრდილოეთი დაგდებს, შეილო. შეძლებული ოქახია, ხომ იცი ვარო ჩვენთვის ცუდს არ მოინდომებს. მე ცალად დერჩინდეს, ძალ-ღონე ავარ შემიწეს. ნუ გაკინუდებთა შენი პატარა ძამია და დეა... დამიქრე, გააუყვი გიგას.

ქიწარავით სუსხავდა დედის ეს სიტყვები. სულ იმის ფიქრში იყო, უსუყარულად რომ გორ უნდა გათხოვდო. სახლიდან გაქცევა კი დაანია, მაგრამ მშობლის მულარით საცხე თვალები უნაწიებოდა, ზოლის ბელს დაემორჩილა.

დედს დღე მისდევდა. სითბო სიცივეს ეთიბებოდა. სიცივე და ერთგულემა იმარჩებდა. გიგა თავს ეცლებოდა, თვალეში შესცივებდა მულაღეს. ნინო შეეცვია ახად გარბოდა. ბელს უკვე არ ეძღურებოდა. მხრებიდან გადაიყარა ფიქრი და დარდი, ოქახში მარჯედ დატრიალდა.

მაგრამ ბელნიერება ზოგჯერ ხანმოკლე და ძუნწია. უველაფერი ერთდროულად მოხდა: ავეიცტოს ერთ საღამოს ნინოს გოგონა შეეძინა, გიგა კი მოულოდნელად ბელიდან გამოეცალა.

ახლაგზრდა ქრევიმა ვერ აიტანა ქრის ნუფურტრეც ცალად დარჩენა და, დედა მოხმდებოდა, ორი თვის პავშეთი დღღღუეთში დაბრუნდა, პირველ ხანეში ოქახმა კარგად მიიღო უბედო ქალიშვილი. მეტი კი აღიქრდნენ, როდემდის უნდა იქდეს სახლშიო. — იქნებ კარგი სანახარო გამოიწხო, მიდექ-მიდექო, — უთხარს ნინოს.

საქრებულო რჩევა მოგვალ დედებს

— უკვე მოგვჩნდით? ჭერ იყო და ავად-
შეოცს უსიყვარულოდ გამოაოლით, ახლ-
კი ლუკას მაყვედრით. — მწყრალად წარ-
მოსთქვა ნინომ და ბოღმით დაითანჯა.

უკანმოუხედავად მიჰქრიადა დედები. წარსულმა თავისი წიაღი. ახლა იგი სასურსათო მალაჩაში მუშაობდა. მალაჩის გამგეგლახობ უბაჟე ხომ ნათლია იყო მისი. დამხმარე ხელი გაუწოდა დომიძეების ოჯახს. არაფერს არ იმურებდა ნინოსთვის. რამდენ მოიმიზუნებდა ბატონი ნათლია და უკველსაღამოს შინ აცილებდა. თბილი დომიძეთა და ფერადფერადი საჩუქრებით პატარა ნინოს იჩვენა.

ნინოს გაუთავებლად ესმოდა გლახოს თავბრუსხვევი სიტყვები. შეიღიან ქალის უცოდლო კაცო სიყვარულს ეთუფლებოდა. მოძალებულ პირველ გრძობას ქალი ვერ მოეცინა. შენთვის თავს გავეჩრაყო. ენაწყლიანობდა გლახო და ამ ეთუშვი დრო გადიოდა. ბოლო ხანებში გლახო რატომღაც დადუნდა ქორწინებაზე. ერთ მშვენიერ დღეს კი მთლიანად მოიხსნა სიკეთის ნიღაბი. თითქოს უკველადერი თავიდან დაიწყო. დღეებში ნინოს ერთ სუსხიან ღამეს ლამობივების ოჯახში ნინომ იშობიარა. ბავშვი შეკადრის დაიხადა. გლახო კი ცაშ ლაღაა თუ შინა, კაცმა ვერ გაიგო მისი ასაკვადსადავლა.

... მატარებელი ხაზების საღვთის მთავალხედი. ნინომ აკრძალბული თავბრუს შევიწინადა, რამდენიმე წუთის შემდეგ გამცილებელს მაღლობა გადაუხადა და ვაგონიდან ჩავიდა.

ქვიანე ფერის ავტობუსში, რომელიც ქვიშეთის მიმართულებით მიჰქრიადა, სულ ათიოდე კაცს მოეყარა თავი. ერთ-ერთი მათგანი ხმადალა რაღაცას ჰუებოდა. დანარჩენებს თვლებში მოქუცავდა და სიცილით იგუდებოდნენ. ნინო ავტობუსის უკანა კართან იდა. ორივე ხელით მოკარის ბმობდებოდა...

რა დიდი დრო გაივდა, 18 წელი ვერ გაუძლია ბედის დაცინვას და სასოწარკვეთის მშობლიური კუთხე დატოვა. თავის პირველთა ქალკმ მიაშურა. ფაბრიკაში უნდა დედა მუშავა, რომ ამით დიდი ტრავმა დაერარებოდა. საქმემ მართლაც ვაგონიდან, საწარმოში სახელოვან ქალად აღიარა, დააფასეს. ხელი შეუწევს. მაგრამ ბუღლის იარა უკრავდებოდა გაყურება.

ახლა ნინო ქვიშეთში მოისწრაფოდა, სადა მას მონატრებელი, ავადმყოფი დედა ელოდებოდა. — ნანიც თან წამოიშევაანა? — გაითქრა ნინომ. ინანა კიდევ. შემდეგ თითქოს სახე გაუნაოდა. გაიღმა.

— დედა შემოვალვოს, როგორ გაიბრანეს წლებმა. უკვე ვადასთავებოდა. დღობრო ჩემო, რა ვიცი. რა დროს მაგას გაიხივებოდა რატომ... თუ თეთიონ მოისხრება თავის ნებაზე ხელს არ შეუვშლი ნებაგც ვაუზარბოლოს!

ახალგაზრდებს, ქალებს თუ ვაჟებს, ყოველთვის მართებთ ზრუნვა თავიანთი ჯანმრთელობის გაკუყვებაზე, მაგრამ გოგონების ორგანიზმში გააძაგრებას მაინც განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. ისინი ხომ მომავლის დღეებში არიან და მათი ჯანმრთელობის მდგომარეობა უშუალო გავლენას ახდენს მათი პირშემოს სოციალისტურნიარობაზე. ამიტომ უკვე 11-12 წლის ასაკიდან უნდა ვეწვევილით გოგონებს თავიანთი ჯანმრთელობის გაფრთხილება.

ყოველდღიური ფიზიკური ვარჯიში და ზამთარ-ზაფხულ თბილი შხაპის მიღება უპირველესი მოთხოვნაა ჯანმრთელობის გასაკუყვებლად. სასურველია დილის გამაზმნეებელი ვარჯიში ზამთარშიაც კი ღია ფანჯრის წინ ჩავატაროთ, ხოლო შხაპის შემდეგ ტანე ხაოიანი პირსახეციით, მასაჟის მავგარი მოძრაობით შევიმშრალით.

ძილის წინ ოთახის განიავება ჩველი ცხოვრების ჩვეულებრივი ნორმაა. მაგრამ კარგია რომ საძილდ ოთახის კარი ან ფანჯარა ზამთარშიც გაჭედილი შეუტებული, ოღონდ დაჭედილი ქარს უნდა ვერდობთ.

ნორჩი ორგანიზმში ძალზე მგრძობობარეა არა მარტო შეციების, ზედმეტი გადახურების მიმართაც. არ შეიძლება ხანგრძლივი დროის განმავლობაში მუზეხ ყოფნა, განსაკუთრებით კი ზაფხულში წყლის პირას. ან ზამთარში მაღალთბილობით მთეებში. მათის ხანგრძლივი აბაზანებე, განსაკუთრებით კი ზღვისა და შვის აბაზანების ხშირი მონაცელოება უარყოფითად მოქმედებს აღმაიარის ჯან-

მრთელობაზე. საჭიროა, რომ ორგანიზმი თანდათან შეეჩვიოთ მუზეხ ყოფნას, თავდაპირველად ჩრდილში პაერის აბაზანების მიღებას და მხოლოდ ამის შემდეგ გადავიხიცილოთ მუზეხ, ისიც ხანმოკლე დროით. განსაკუთრებით კი უნდა ვერიდოთ მუზეხ წოლის შემდეგ ისევე ცივ წყალში შესვლას, რადგან ამას ხშირად გაციება მოსდევს, რაც გოგონებში პირველ რიგში შეილოსნობის ორგანიზმა დაავადებას იწვევს.

აღამიანის ჯანმრთელობაზე დიდ გავლენას ახდენს ჩაცმულობაც. პრაქტიკამ გვიჩვენა, რომ ხელოვნური ბუნკოსისაგან შექმნილი ქსილოები ტოვად ატარებენ პაერს, იწვევენ ორგანიზმის გადახურებას, ოფლიანობას.

თუ პაერის ტემპერატურა 20 გრადუსზე დაბალია, გოგონებს ფეხები, განსაკუთრებით კი ფეხის ტერფები და მუტელობის არე დათბუნებული უნდა ჰქონდეთ. უნდა მოერგებოთ მიწაზე ან ქვაზე ჭლობას, ანდა, თუ წვიმაში მოხვდნენ, სველი ტანსაცმლის ტანზე შეშრომას.

არაკვიფრდო და მანენა ამ ბოლო წლებში „მოდაში“ შემოსული ჩვეულობა — ზამთარში უტარანგოდ და უწინდოდ სიარული, რაც ასევე ცუდად მოქმედებს შეილოსნობის ორგანოებზე — იწვევს ანთებად პირცეცხეს, რასაც შესაძლოა მომავალში უსამოვნო გართულებები (უშეილობა) მოჰყვეს.

ა. გერი.

მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი.

ქვირფსო ქალებში! კურორტ კო-
ჯორში, თბილისიდან სულ 20-25 წუ-
თის სავალზე ვანსნილია ორსულთა
პათოლოგიის ნახევრად სანატორიუ-
ლი ტიპის სტაციონარი, რომელიც
ერთადერთია საქართველოში. მისი
მთავარი მიზანია პათოლოგიურად მი-
მდინარე ორსული ქალის განმრთე-
ლობის გაუმჯობესება.

ორსულთა პათოლოგიასთან ბრძო-
ლას მედიკამენტების გარდა ხელს
უწყობს ანებადილი მდიდარი კოჭ-
რის სუფთა პაერა.

სტაციონარი კეთილმოწყობილია,
გაყვინძურებულია ცენტრალური გათბობა,
ჩატარდა რემონტი, შექმნილია ახა-
ლი ინვესტირება.

სტაციონარში მიიღება ყველა ორ-
სული, რომელიც იმყოფება ქალთა
კონსულტაციაში აღრიცხვასზე და თუ

აწუხებს სხვადასხვა სახის ტოქსიკო-
ზი სახელობრი: საერთო სისუსტე,
გიპოტონია (დაბალი წრევა), ანემია
(სისხლნაკლებობა), გულის რევა,
ღებინება, წიფროპათიის მსებუქი
ფორმა, ორასობა შეშუპებებით,
ჩვეული ამორტები, მოსალოდნელი
ნაადრევი შობილობა და სხვა.

ქალთა კონსულტაცია შერჩეულ
კონტინენტურ აგზავნის ფორმა №27-
ით.

სტაციონარში ყოფნის პერიოდში
ორსულს უტარდება ყველა საჭირო
ახალიზები, ენიშნება მკურნალობა,
თუ მსახურობა ეხსნება საავადმყო-
ფო ფურცელი და შეუძლია დაჯიკის
სტაციონარში მდგომარეობის გაუმ-
ჯობესებამდე, სადაც მისთვის ყველა
პირობაა შექმნილი.

კოჯორის საერთოდ ბავშვთა კურო-

რტა და როგორც დაკვირვებამ
გთვინა. ძალიან კარგად მოქმედებს
ორსულ ქალებზე.

სტაციონარის გახსნა დადასტურე-
ბაა იმ დიდი ზრუნვისა, რომელსაც
ინგნ ჩვენი პარტია და მთავრობა-
თვის — განმრთელი დედა კი საწინ-
დარია განმრთელი შთამომავლობი-
ნა.

გთხოვთ, მომავალი დედებო!
გთხოვთ, დასახლოდით ამ ღირსშესა-
ნიშნავი სამედიცინო დაწესებულე-
ბით.

ჩვენი მისამართია: კოჯორი, გორაკის
ბ. №2

ტელეფონი — 23-94-70 ან კომუბა-
ტორი 23-10-13 — შაბათებით 4-70.

მ. ბაქრაშვილი,
ქმნი, სტაციონარის გამგე.

სანდოდასტო კერძები

შეფუთვი კარტოფლის ნარსახებზე

300-600 გრ გათლილი, გარეცხილი კარ-
ტოფლი დაფუთვი მსხვილ სახეზე და
მოათავსე ზეთდასხმულ ცხელ ტაფაზე,
გაშლიე სწორ ფენად, მოაყარე მარილი
და შავი პილილი ან ცოტა წყალში გააზა-
ვეთ ნახევარი ჩაის კოვჩი აქვია და დანის
წვერით გაღვუსეთ კარტოფლის ფენას,
დაახრეთ თავზე და როდესაც ძირი დაე-
ბარაწება, გადაბარუნეთ. თუ მთლიანად
გადაბარუნება ვერ მოახერხობ, გაყავით
ოობ ტალ ნაწილად. გადაბარუნების შემე-
დგე მოახსილ ზემოდან 3-4 გათქვეფლი
კვერცხი, კვლავ დაახრეთ თავზე და გა-
ახრეთ ცეცხლზე იმდენ ხანს, ვიდრე კვე-
რცხი შეიწვება. გადმოღებისას მოაყარეთ
წვრილი დაჭრილი მწვანელი ქინძი, კა-
მა ან ოხრაბუში) თქვენი ვემოსუნების მი-
ხედვით.

11
300-600 გრ კარტოფლი ვაბეხეთ მსხვილ
სახეზე, მოათავსეთ ცხელ, ცხიმიან ტაფა-
ზე. ათვე ვაბეხეთ 100 გრ უველი, დაახა-
ლეთ 3-4 კვერცხი, დაახსი 1 ჭიქა რძე,

კარგად ათქვიფეთ, გადაახსიო ტაფაზე მო-
თავსებულ კარტოფლს და შედგით გაზ-
ქურაში შესაწავად. გამოიღეთ თუ არა
გაჭურვიდან, მოაყარეთ წვრილი დაჭრი-
ლი მწვანელი ქინძი, კამა ან ოხრაბუში).
სუფრაზე შიტანის წინ მოახსიო არაყანი.

კომპოსტო კვირფის

300 გრ კომპოსტო, 1-2 თავი ხახვი,
მწვანელი ქინძი, კამა, ოხრაბუში — რი-
მელიც ვნებათ) დაჭერით ძალიან წვრი-
ლად, მოაყარეთ მარილი, აურეთ, მოათა-
ვსეთ ცხიმიან ტაფაზე (უჭიბინია ზეთი),
დაახრეთ თავსაბური, დადგეთ ნელ ცეცხ-
ლზე და მოშუშეთ 5-6 წუთის განმავლო-
ბაში, შემდეგ მოახსიო კარგად ათქვიფი-
ლი კვერცხი, კვლავ დაახრეთ თავსაბური
და გაახრეთ ცეცხლზე, ვიდრე კვერცხი
შეიწვება. გადმოღების წინ ზემოდან
მოაყარეთ შავი პილილი და თუ სურვილი
ეყენებათ მოახსიო არაყანი.

სახვინი პიპოკვირცხი

2-3 თავი ხახვი მოშუშეთ ცხიმიში, 2-3
კვერცხი და 100 გრ წვრილად დაჭრილი

მწვანელი (ოხრაბუში, კამა ან ქინძი) ათ-
თქვიფეთ, დაახსიო მოშუშულ ხახვს და
შეწეთ. გადმოღებისას მოაყარეთ ზემო-
დან წვრილად დაჭრილი იგივე ოხრაბუში,
ქინძი ან კამა.

სტავილოს კარკი

ძალიან წვრილად დაჭერით 2-3 თავი
ხახვი, დაფუთვი მსხვილ სახეზე 300 გრ.
სტავილო. აურეთ ცხიმიანში, მოაყარეთ
ცოტა მარილი და მოშუშეთ. თუ გჭვი-
თხალია მამიღარი კანცალკული და წვე-
რით დაჭრილი სტავილოსთან ერთად მო-
შუშეთ, თუ არა და მოშუშების შემდეგ უყა-
ვით 1 ჭიქა პიპოკვირის საწებელა ან ერთ
ღვინის ჭიქა წყალში გააზავეთ ერთი სუფ-
რის კოვჩი მამიღორის ასტა. მწვანელი
თქვენი სურვილის მიხედვით. (სასურველია
ქინძი, კამა და ოხრაბუში ერთად არტე-
ლი, ნორი ვემოსუნით). სუფრად ღვინის
წინ მოახსიო არაყანი.

ყველა ეს კერძები გარნირად შეგი-
ღათ იმპაროთ.

რედაქციაში შემოსული
ფერილები კვალდაკვალ

ჩვენ გვწერის?

ქირფასო რედაქცია, ეს მოხდა 1985 წლის 2 აგვისტოს: კრწანისის ქუჩაზე, დილის 11 საათზე გაეანერგ ტაქსი № 27-90 -გაა და მძღოლს უთხოვე კოლორში ავეყვანე, როცა მანქანა ლენინის მოედანს მიუახლოვდა, მძღოლმა შეიხია, შეზავრობის საფეხურს რამდენს გადაიხდითო. რადგან კოლორში პირველად აღვიღეთ ტაქსით და არ ვყოფილი რამდენს დაწერდა მრიცხველი, უკუასუხე, ალბათ ათი მანეთი გვეყოფათ მეოთხი. მძღოლმა იწყინა.

- შე, დალოცვილო, კოვრამდე მრიცხველი 5 მანეთს დაწერს, იქიდან ცარიელი უნდა წამოვიდე, ათი მანეთი რას მეყოფა, როგორ ფიქრობთ, მე ჯიბის ფული არ მინდა? უკრა, 10 მანეთად ვერ ავეყვანო, გაეანერგე ტაქსი და ჩამოდიოთ.

ნებს აღმოთვბას სახეღარი არ ქონდა და მძღოლს შეეძღვე: - ეს მანქანა საკუთარი ხომ არ არის, სახელმწიფოთია და რა უფლებით თხოულობთ ზედმეტ თანხას მეოთხი. მან ირონიულად გაიცინა: - სახელ-

მწიფოსი მარტო ნომერია, მანქანას მე ვრეცხავ, რემონტს მე ვუკეთებ, მე ვუბნებ და კიდევ რა გიოხრა, რა ხარუბები მქვს - შეკახედ მომახალა, ტაქსი გაანერგა და მიბრძანა - წყარა ჩადიო.

ოთხი შეიკრწელვანი ბაგეშითა და ბარვით ლენინის მოედანზე ჩამოვეყვარა, მანქონისა და 24 კაპიტის ნაყელად ორი მანეთით წამეღიჯა, თან მომახალა, - ტაქსის ნომრის ჩაწერა არ დავგვიწყდეთო და გზას გაუღდა.

ქირფასო რედაქციაჲ, ახლა, როცა დუნდობელი მართლავა გამოცხადებულე მექრთამეობისა და გამოიმალეულთა წინააღმდეგე, განა შეიძლება მძღოლის ნათქვამიდან თუნდაც ერთი სიტყვა მართალი იყოს? არ ვიცი, იქნებ მართლაც უფროსები ტყუიან მის წინაშე? ამ საკითხის გარკვევამ თქვენი დახმარება მჭირდება.

ახე გვეწერდა ნათელა ჯანგველაჲ. ამ საკითხის თაობაზე საქართველოს სსრ სააქტიუმიბილო ტრანსპორტის სამინისტროს, თბილისის მსუბუქი სატაქსიმოტორო

ტრანსპორტის საწარმოო გაერთიანების გენერალური დირექტორი თ. ზედლაშვილი გვაეცობინებს:

გაერთიანებამ განიხილა თქვენი წერილი, რომელშიც აღნიშნული იყო № 6 მსუბუქი სატაქსიმოტორო საწარმოს სახელმწიფო № 27-90 ვაგ-ს მძღოლის ფ. ოსმანოვის მიერ საექსპლოატაციო წესების უხეშად დარღვევა.

სამართალდარღვევის პროფილაქტიკისა და შრომითი დისციპლინის განმტკიცების კომისიის გადასრულებული სხდომის გადაწყვეტილებით მძღოლი ფ. ოსმანოვი გათავისუფლებულია სამუშაოდან.

მძღოლთა კოლექტივთან აღმზრდელობით მუშაობის შესუტებისა და დაქისრებული მოვალეობის შესრულებისადმი გულგრილი დამოკიდებულებისათვის, ამავე საწარმოს შესამე ატოკოლონის უფროსს ა. ვარძიაშვილს გამოეცხადე საყვედური, ხოლო საწარმოს ხელმძღვანელობას წინააღმდეგე მთელე მიიღოს საჭირო ზომები მდგომარეობის გამოსასწორებლად.

შურნალ „საქართველოს ქალი“ 1985 წლის ნომრების შინაარსი

№ 1

პროზა, კთოზა:

- 1. შიშინა - ნათელი დედე - ჩანახატი.
- 2. აბაზიძე, ა. კალანდოძე, ნ. კილაშვილი, ნ. ბაბურიძე, მ. კერასხალიძე, ზ. კახიანიანი,
- 3. ხორცილვაპა, რ. შინაშელიანი - ლექსები

ნაკვეთები, წიგნები:

- 1. ბარბაქაძე - დედე გუზინდელი, დედე - დედეანდელი.

- 2. კახიანიანი - წყალობა ციდან არ ცვივა.
- 3. ბაქრაძე - დიადოგი მინისტრთან მოკარის გმირის დაუსწრებლად.
- 4. საუბარალონიძე - „ქალბატონი დედა“.
- 5. ამონაშვილი - ზედი.
- 6. საუბარალონიძე - წყარალებზე წარები...
- 7. ზარბაზნიშვილი - აკაციის უკვალი.
- 8. მდინარეძე - აკაციის შთების შვილი.
- 9. მასილიძე - ვარკიში მუღლის პრესისა და თქობისათვის.
- 10. კოლაშვილი - კანს სირბილედ დავებრუნდით.

№ 2
პროზა, კომეზია:

- მ. ბარათაშვილი — ეგვი ვინმეს გამოაუგეს?
- მ. შირვახანიძე — გაუმარცხი ტყაჩაოსი... — ჩანახატი.
- ბ. ბაქრაძე, ს. მხარბიძე, ლ. ნ. ნაღორაძე.
- რ. თაყაიშვილი, ი. მამებერიძე — ლექსები
- მ. მსხ — მანქანები... — ოქროსი (თარგმანი უნგრულიდან ლილი ბაისურბაძე-მირხაშვილის).

ნარკვევები, წერილები:

- ლ. პაპაძე — ნორთი
- პ. სტაშინიძე — უა თებერვალი თენდებოდა.
- ლ. ზანდუკაძე — წუთრივს იკლავს ქართლის მიწა.
- ლ. ბრძოლიანი — ჩანს ბუჩქი და თერთმეტი აკვანი.
- კ. ჯაფარიძე — ხომ არაფერი გვიქვია. რით დაგვიმარტო?
- დ. მდინერაშვილი — მშვენიერების კიდევორთა.
- გ. ბუბია — ნახელდავი.
- ი. დოღონაძე — არის ასეთი კაბინეტი.
- ს. გორგაძე — „უბრალოდ გამარჯვებამდე“.
- ს. სპინდულოვი — აერობიკა მოთხოვნის საეტიკო კონტრასტს.
- ი. ხმალიძე — კალმები თოხნო.

№ 3

პროზა, კომეზია:

- რ. ინანიძე — მოთხრობები
- ბ. კუპუნიძე — შეგონა მარად იქნებოდა დღეა — ჩანახატი.
- ბ. აბინიძე, კ. ხმამაძე — ლექსები.

ნარკვევები, წერილები:

- მ. ბარათაშვილი — დროის მოთხოვნით
- ი. კუპაძე — გრძელი აუცილს კომბინატი
- ბ. ბილაშვილი — სოფელი გაუღივს უფროსი ბიჭვალის
- ბ. ნიშნაძე — კომსარაი თამარ მახარაძე.
- ბ. გორგაძე — ბუნებრივად.
- ჯ. მხარბიძე — მამობა — ძალი სიყვარულითა.
- ბ. მხარბიძე — „საქართველოს მუშა კლასი ფურცელი“.
- ბ. ბუბია — ხალხი არავის გაუღივს ტუფილად ვეღვის კარს.
- მ. შინდელიანი — ინტერვიუ უფროსი ბიჭვალისთან.
- ბ. კუპაძე — მიწა უკან გაიხა.
- მ. პაპაშვილი — რა შეუძლია მარადს.
- ი.რ. ხმალიძე — ფუქსია.

№ 4

პროზა, კომეზია:

- ი. ბაბინიძე — ტანკები რაია, — დოკუმენტური მოთხრობა.
- ი. პაპაშვილი, ნ. თარგამაძე — ლექსები.

ნარკვევები, წერილები:

- რ. ზემელაშვილი — ვ. ი. ლენინის წერილები დედისადმი.
- ლ. პაპაძე — დღეს ეკარნახე.
- ბ. სადგირაძე — მინა ფერადი, ელვარე.
- ბ. ზაქარაძე — თინათინ ქაქუცი.
- ბ. პარპაშვილი — ნანი შალაკაშვილი.
- ი. გორგაძე — ასი, ასი, ასლამაზია...
- ბ. მელაძე — ვეღვი თქვენს კარზე მოსულთ.
- ბ. თაბაძე — ყოთილი აღმთავრები 76-ე ხვანდალიდან.
- ბ. მამბრძე — ახალი სახელგანთ.
- ბ. პაპაშვილი — ქალბერი, ნუ მოსწევთ!
- ბ. ბუბია — ისინი თვარმეტი წლისანი იყვნენ...
- ბ. ნოზაძე — ვერ გაგიბრძო... გიორგი!

№ 5

პროზა, კომეზია:

- ბ. ჩინიძე — ქარხნის დამბრუნება, — რომანის ერთი თავი.
- ბ. ჩინიძე — იქნებ ეს უყოფსია, — პოლიტიკური აუზიორი.
- ს. პირიაშვილი, მ. ხმამაძე, ლ. მისაშვილი — ლექსები.

- ბ. პაპაძე — უკვადება
- ლ. პაპაძე — მათი საქმენი ხაზგარეშე.
- ლ. ბიძინაძე — ვალდებულება
- მ. ბიძინაძე — შინაგონი, ხადა ხარ!
- ბ. შირვახანიძე — შირაზი და შირაზანული.
- ბ. შირვახანიძე — ქართული.
- ბ. რამიშვილი — შეიძინე ლამაზი კახე.

№ 6

პროზა, კომეზია:

- ბ. კუპაძე — შემოვალა გამოცდა — მოთხრობა.
- მ. მსხ — იქნებ თქვენ მართით... — ჩანახატი.
- ბ. დიდუბაშვილი, ბ. ბურდული — ლექსები.

ნარკვევები, წერილები:

- ლ. პაპაძე — ახალგაზრდა წინადადი რაზმა.
- ს. ჩალაშვილი — რთი პორტრეტი.
- ინტერვიუ საქართველოს სსრ მსუბუქი მრეწველობის მინისტრის გიორგი ვაჭაბაძისთან.
- ბ. მალაძე — ინტერვიუ საკუთარ თავთან.
- ს. კუპაძე — იგი კვლავ მხნედა.
- ბ. მამბრძე — დავუწავარი ხანახანა.
- ბ. თაბაძე — „სადაღიხს ვეღვი ჩაფხვდა...“
- ბ. გორგაძე — ს. ხმამაძის ლექსების შედეგ შემკვლავები.

№ 7

პროზა, კომეზია:

- დ. შირვახანიძე — მოთხრობები.
- ბ. დიდუბაშვილი, ი. პაპაშვილი, თ. მარტოვი — (თარგმანი უფროსი ბიჭვალის) — ლექსები.

ნარკვევები, წერილები:

- ლ. მსხ — ლექსი კრებულის ლამაზი საქება.
- ბ. ბუბია — გორგაძის დღეს მოსულები.
- ს. მალაძე — ბროსი და შირაზი წართხანა.
- ბ. მამბრძე — ინფორმაცია ივენანა.
- ი. პირიაშვილი — ზეითი ზეითი.
- ბ. მამბრძე — ახალგაზრდა გიორგის პორტრეტი.
- ს. მსხ — მსხ.
- ბ. გორგაძე — მამაკაცი ნაწარმი.
- ლ. ბიძინაძე — აკვანი და მისი უარყოფითი გავლენა ხაზგარეშე ნაწარმი.
- ბ. მალაძე — თამარ ლლონი.
- მ. ლეშინაძე — ქართული კლასი ხაზგარეშე.
- ბ. გორგაძე — სასურველი ენერჯის და შემართებით.
- ი. მისაშვილი — მერე გვიან იქნებოდა.

№ 8

პროზა, კომეზია:

- ბ. მისაშვილი — ხაზგარეშე მხარე — მოთხრობა.
- ბ. ჯაფარიძე — ლექსები.

ნარკვევები, წერილები:

- ბ. ბარათაშვილი — საერთო საფიქრალი.
- ბ. ბაქრაძე — მომავლის სადღერძი.
- ბ. გორგაძე — მახარაძე მერაბი გამოაუგეს.
- პუშკინის ინსტიტუტი ორმოცდაათი წლისა.
- ბ. პარპაშვილი — თაობათა ესტუმბე.
- ბ. სარგაძე — კიდევორთი საღამოები.
- ბ. ჯაფარიძე — ახალგაზრდა.
- ბ. ბუბია — გზის დასაწყისთან.
- ბ. გორგაძე — მამაკაცი დემოკრატია — საზოგადო მოღვაწე, მწერალი და უფროსი.

- 5. მგაღამე — მოთხრობები.
- 6. ზამრძე, თ. პაპიაშვილი, მ. შატაბერიძე — ლექსები.
- 7. მართიანშვილი — ლოთის მორჩეულება — იუმორი.

ნარკვევები, წერილები:

- 1. ხაზარამე — შვანე ზუგდიდის.
- 2. ქაბაშანიძე — ტუბოლი და ტუბოლეტი.
- 3. თამარაშვილი — საუბარი ზენებანთან.
- 4. სანახარიშვილი, დ. მუხომბერიძე — ქართული სტანოვლები
- 5. სანახარიშვილი — 68.
- 6. მდივნიშვილი — ფინანსური კრის მედროზე.
- 7. პარბაშვილი — ლოტიკა შენგელია-ახაშიძე.
- 8. ჩინაძე — პატრიოტიკა.
- 9. სანახარი — მუსიკის ბავშვობა.
- 10. სანახარი — „დღევანდელი ჩემი თილისმავ...“
- 11. ლაშვილი — გულნარა ჩაქარაძე.
- 12. ზარბაშვილი — კათოლიკე უმჯობესი.
- 13. შატაბერიძე — კლავ სიარულის შესახებ.
- 14. ზარბაშვილი — რა დროს სიხარული.
- 15. შატაბერიძე — იუმორული კონსტრუქცია.

№ 10
პროზა, პოეზია:

- 3. გომრამე — დღეობები — ჩანახატი.
- 5. შანიძე — მოგზაურობა — ფელეტონი.
- 6. მადრი — ლექსები.

ნარკვევები, წერილები:

- 7. ამონაშვილი — მოხალისე სკოლის კონსტრუქცია.
- 8. ასლანაშვილი — ტრაქტორისტიკა.
- 9. მადრი — შიშვენი ბუჩქი ქალაქი...
- 10. ქაბაშანიძე — თეთრი მანგოლია.
- 11. ზარბაშვილი — „ჩემო“.
- 12. მდინარე — ზურაბი ჩარბაკი.
- 13. ზარბაშვილი — მთები ნაწილობრივ ილიბიან.
- 14. მდინარე — ქალაქური ურბანი მტკვარი.
- 15. მდინარე — სიკეთე, მხოლოდ სიკეთე!
- 16. მდინარე — მარო მასწავლებელი.
- 17. მდინარე — იმ დღეთა მოგონება.
- 18. მდინარე — ჩემი სილამაზისათვის.

წიგნების: კლასიკური რეპერტორი, ფერად-ფერადი, მღერ, იუმორი, რჩევები, ჩვენ გავყურებ, ქსოვის გაკეთებები.

გამომცემის პირველი გამომცემი — თბილისის საბავშვო ინსტიტუტის სამკურნალო ფაკულტეტის VI კურსის სტუდენტი
ლიანა საბინაშვილი. დ. იაკობაშვილი — უფროსი სწავლელი, მშობელი — თბილისის ბავშვთა.

<p>მთავარი რედაქტორი მარიატა ზარბაშვილი</p> <p>Главный редактор МАРИКА БАГАТАШВИЛИ</p>	<p>სარედაქციო კოლეგია: ნ. ზარბაშვილი, ნ. ზარბაშვილი, ლ. ქაბაშანიძე, მ. ძივანაშვილი, თ. ლაშვალიაშვილი, მ. ლომთაძე, ე. შანიძე, პ. ჯივანაძე, მ. ბინაშვილი (მხატვარი), ნ. შალვაშვილი, ლ. შანიძე, ნ. ამონაშვილი, ნ. ზარბაშვილი, მ. ზარბაშვილი (პ. მგ. მდინარე).</p>	<p>საქ. კვ. ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობა</p>
--	--	---

ტიპოგრაფია ნ. ზარბაშვილი

შრომის წითელი დროშის ორდენისანი საქ. კვ. ცენტრის გამომცემლობის სტამბა, თბილისი, ლენინის ქ. № 14.
Орденa Трудового Красного Знамени типография издательства ЦК КП Грузии, 380096, Тбилиси, Ленина, 14.
Адрес редакция: 380096, Тбилиси, Ленина, 14.

რედაქციის მისამართი — ლენინის ქ. № 14. ტელეფონის № 18 რედაქციის — 99-98-71, პასუხისმგებელი მდივანი — 99-71-68, მხატვრული რედაქციის — 93-98-57. საერთო განცხადებების 93-98-54, გადამცემის სააგენტო 5.11.85 წ. ხელმოწერილია დასაბუთებული 18.12.85 წ. ქალაქის ზომა 60x90/16, ფოტოკური ნაბეჭდი ფურცელი 3. სააგენტოს-საგამომცემლო თავი 5.8. ტარაი 135 000 შვკ. 2588 უგ 15350

თბილისის საწარმოო პატიონაწა „ალკას“ გამართული შუბა
მეტეპან ოსიმაწვილი

დ. იაკობაწვილის ფოტო

654/6

